

1965

Календар Альманах

*Проект зі збереження
інтелектуальної спадщини
української еміграції*

bohuslavskyj@i.ua

**КАЛЕНДАР
АЛЬМАНАХ**

МІТЛА

НА 1965 РІК

ANUARIO DE LA REVISTA UCRANIA
de Humor y Sátira
"LA ESCOVA"
para el año 1965.

ВИДАВНИЦТВО ЮЛІАНА СЕРЕДЯКА

БУЕНОС-АЙРЕС — 1964

С Л О В О Д О Ч И Т А Ч І В

Черговий раз завітає до вас Календар-Альманах «Мітла». Черговий раз у дружній зустрічі листуватимемо картки того єдиного у світі видання, щоб розвеселити наші сірі будні. І черговий раз привітаємо ініціативу видавництва, що не зважаючи на багато труднощів дарує українському читачеві на чужині своєрідну книгу — Альманах гумору і сатири.

За чергою — це чотирнадцятий річник. Доробок, як бачимо, не малий. І щоб дійти до такої цифри треба було подолати чимало різних перешкод. Але все ж таки за нами успіх, що дозволяє нам бадьоро поглянути на пройдений видавничий шлях.

Трудне і відповідальне завдання має на чужині український письменник-гуморист. Переважна більшість української політичної еміграції занята своїми приватними справами. Зауважується щораз більшу втечу від громадського і культурного життя. Однак український письменник-гуморист на чужині не кидає пера. Він творить. Він поступає згідно слів Івана Франка, який в своїй сатирі писав:

«Ти, брате, любиш Русь,
Як хліб чи кусе́нь сала,
Я ж гавкаю ваз-в_раз.
Щоби вона не спала».

І українські гумористи на чужині суцільно «гавкають», щоб еміграція не спала, щоб не далась заколисати всяким коекзистенційним мелодіям, щоб не потонула в морі матеріялістичного оточення і не проміняла Русь-Україну вже не за хліб і сало, — але за авто, телевізію чи банкове конто... Очевидно, така діяльність гумористів — невдячна. Людям подобається набагато більше, коли за кожний їхній крок у пресі друкують цілі шпальти дитирамбів, коли хвалять їх, кадять їм, славословляють їх. Через те українські гумористи на чужині не все мають відповідну пошану від громадянства; часом веселий фейлетон, що був надрукований у пресі, кін-

Обкладинка роботи Бориса Крюкова

EDITORIAL JULIAN ZEREDIAK
Casilla de Correo 7 (SUCURSAL 7)
BUENOS AIRES — ARGENTINA

Право передруку дозволене за поданням джерела.

Talleres Gráficos "Champion" c. Mercedes 2163

чається для автора доволі сумно... А все ж таки варт пригадати, що у світі гумористи користуються великою пошаною. Марк Твейн не дістав ніякої міжнародної нагороди. Орвеліві не присуджено премії Нобеля, але їхні твори здобули світ і вони (твори) набагато важливіші від творів не одного «сезонового» письменника. Так само і в українській літературі маємо цілий ряд визначних творів сатиричного чи гумористичного змісту, що хоч написані кілька десятків років тому, все ще не втратили своєї свіжості і актуальності.

Закінчуючи цих кілька рядків нашого вітання з вами, шановні читачі, сподіємось, що праця над випуском Календаря-Альманаху «Мітла» не пішла намарне. Сподіємось, що це видання ще більше закріпить духовий зв'язок між видавництвом і вами, і допоможе ще більше поширити у світі український гумор і сатиру.

Видавництво

З НОВИМ РОКОМ!

Наповнимо чарки
Без жодної сварки,
Підіймемо вгору
В вечірню пору,
І в Ролі Новому,
Цілком молодому,
Зігріємо серце
Горілкою з перцем.

Згадаєм минуле,
Назавжди заснуле,
І радісне й тужне,
Хиреньке і мужне.
Нехай хоч присниться
Весела дурниця!

Торкнемося звично
Подій політичних
Внутрі і назовні.
При чарочці повній
Сумніву не лишим,
Що ми — наймудріші.

Загально ж радіймо,
Що ми не в обіймах
Московського брата,
Що є у нас хата,
І хліб, і до хліба —
На смак і на вибір.

У ніч Новорічну,
Співочо-музичну,
Тримаймося кола,
Дивімось навколо
Орлами, а самі,
Як лишать нас дами,
Заснем під столами ...

Іван Евентуальний

СІЧЕНЬ

Д	українські свята	латинські свята
н. ст. н		
ст. ст. і		
1 19 П	Груд. 1964 Боніфатія	Circunsc. del Señor
2 20 С	Свщн. Ігнатія Богон.	s. Macario. ob. y mart.
3 21 Н 28 по П.	Юліяни муч.	sta Genoveva, viuda
4 22 П	Св. вмч. Анастазії	s. Rigoberto, ob.
5 23 В	10 муч. у Криті	s. Simón Estil.
6 24 С	Нав. Різдв., Євгенії	stos Reyes Magos
7 25 Ч	РІЗДВО ХРИСТОВЕ	s. Luciano, mártir
8 26 П	СОБ. ПРСВ. БОГОР.	s. Severino, ob.
9 27 С	СВ. СТЕПАНА	sta Paneracia, viuda
10 28 Н 29 по П.	200 муч. Нік.	s. Pablo, 1er erm.
11 29 П	Дітей уб. в Вифлеємі	s. Piginio papa
12 30 В	Св. муч. Анізії	s. Arcadia, mártir
13 31 С	Преп. Меланії	s. Gumersindo, mr.
14 1 Ч	НОВИЙ РІК. Вас. Вел.	s. Hilario, obispo
15 2 П	Преп. Сильвестра	s. Mauro
16 3 С	Св. прор. Малахії	s. Marcelo, mártir
17 4 Н 30 по П.	Собор 70 Ап.	sta Rosalinda, viuda
18 5 П	Нав. Богоявл. муч. Т.	sta Prisca virgen
19 6 В	БОГОЯВЛ. ГОСП.	sta Eufrasia, viuda
20 7 С	†Собор Ів Хрест.	s. Sebastián
21 8 Ч	Георгія. Еміліяна	sta Inés, v. y m.
22 9 П	Св. муч. Почівкста	s. Vicente, mártir
23 10 С	Григорія Ніського	s. Raimundo, conf.
24 11 Н	По Просв. Теодозія В.	s. Timoteo, obispo
25 12 П	Свчм. Татіяни	s. Donato, mártir
26 13 В	Св. муч. Ерм. і Страт.	sta Paula
27 14 С	Отців уб. у Синаї	s. Juan Crisóstomo
28 15 Ч	Преп. Павла Тиверійск.	s. Flaviano, mártir
29 16 П	Покл. оковам ап. Пет.	s. Feo de Sales e
30 17 С	†Антонія Великого	sta Martina, virgen
31 18 Н 31 по П.	Атанасія і К.	s. Juan Bosco, fund.

КОЕКЗИСТЕНЦІЯ

В часі виливу ріки загрожений скорпіон просить жабу, щоб взяла його на хребет і перепливла з ним у безпечне місце.

— Гм, — каже жаба, — боюся, що вкоlesh мене як тільки сядеш на мене.

— А я що, дурний? Та ж знаю, що як вколю тебе, то втоплюся разом з тобою!

Жаба згодилася. Але на середині ріки скорпіон не витримав і почав її кусати.

— Чому кусаєш мене?! — запищала жаба останками сил. — Аджеж згинеш разом зі мною!..

Скорпіон, потапаючи, крикнув:

— Бо такий у мене характер!

— Як думаєш, чи цей модель буде мені до лиця?

ЛЮТИЙ

Д
н. ст. н українські свята латинські свята
ст. ст. і

1 19 П Преп. Макарія
2 20 В †Свтимія Вел.
3 21 С Преп. Максима ісповід.
4 22 Ч Св. ап. Тимотея
5 23 П Свщнм. Климента
6 24 С Преп. Ксені (Оксани)

s. Ignacio, ob. y m.
s. Fortunato, mártir
s. Blas, ob. y mártir
s. Andrés Corsini
sta Agueda, virgen
s. Tito, ob. y cf.

7 25 Н 32 по П. Григорія Бог.
8 26 П Преп. Ксенофонта
9 27 В †Пер. м. Ів. Золот.
10 28 С Преп. Ефрема Печер.
11 29 Ч Пер. мошів Ігн. Бог.
12 30 П ТРЬОХ СВЯТИТЕЛІВ
13 31 С Свв. Кира і Івана

s. Romualdo, abad
s. Juan de Mata, c.
s. Cirilo, conf.
sta Escolástica,
N. S. de Lourdes.
s. Damián, mártir
s. Benigno, obispo

14 1 Н Митаря і Фарисея
15 2 П СТРИТЕННЯ ГОСП.
16 3 В Св. Симеона і Анни
17 4 С Преп. Исидора
18 5 Ч Св. муч. Агафії
19 6 П Свщн. Христини
20 7 С Св. Партенія, Лук.

s. Valentin, mártir
s. Faustino, mártir
sta Juliana, virgen
s. Alejo, confesor
s. Simeón, obispo
s. Julián, mártir
s. Eleuterio, obispo

21 8 Н Блудн. Сина, прор. Зах.
22 9 П Св. мч. Никифора
23 10 В Свщнм. Харлампія
24 11 С Св. мч. Власія
25 12 Ч св. Мелетія і Марини
26 13 П Преп. Мартиніяна
27 14 С †Кирила, Ісаакія

sta Irene, virgen
sta Margarita
s. Pedro Damián
s. Matías, apóstol
s. Cesáreo, conf.
s. Néstor, obispo
s. Gabriel, confesor

28 15 Н М'ясопустна, ап. Онис.

s. Ramón, abad, CARN.

НЕСПОДІВАНКА

Гриць Фасоля був у роз'їзді за торговельними справами. В одному тексаському містечку вкрали йому валізу з білизною. Хоч не хоч зайшов він до найближчої крамниці купити нову сорочку. Але щож, сорочки були дуже неохайно викінчені, з недоброго матеріялу, неелегантні. Однак він мусів купити сорочку, бо не мав іншої, щоб перебраться.

Коли прийшов до готелю і хотів переодягнутися в свіжокуплену сорочку, побачив пришпилену карточку. Він зараз же її й прочитав. Там стояло:

«Дорогий пане. Прошу вас ласкаво. надішліть мені вашу фотографію».

Внизу під текстом була адреса, і Гриць, маючи вроджену «купецьку жилку», подумав: «А, може, буде якийсь новий бізнес», і вислав своє фото.

За деякий час надійшла відповідь. Незнайома писала:

«Дорогий пане. Дуже дякую за фотографію. Я вже декілька років шию ті обридливі сорочки і конечно хотіла побачити бодай одного варіята, що їх купує!»

— Чи маєш хоча теплі скарпетки?!

БЕРЕЗЕНЬ

Д н. ст. н ст. ст. і	українські свята	латинські свята
1 16 П	Свщм. Памфіла	sta Eudisia, mr. CARN.
2 17 В	† Теодора Тир. влмч.	s. Simplicio, papa. CARN
3 18 С	Лева папи	Miere. de Ceniza
4 19 Ч	Преп. Архипа	s. Casimiro. conf.
5 20 П	Преп. Корнилія	s. Adrián, conf.
6 21 С	Преп. Тимотея	sta. Perpetua. mr.
7 22 Н	Сиропустна, Маврикія	sto Tomás
8 23 П	Свщм. Полікарпа	s. Juan de Dios, conf.
9 24 В	† 1 і 2 н. гол. Ів. Хр.	sta. Francisca, vda.
10 25 С	Св. Тарасія	s. Heraclio. mártir
11 26 Ч	Преп. Порфірія	s. Eulogio. presb.
12 27 П	Св. Прокопія	s. Gregorio. papa
13 28 С	Преп. Василя іспов.	sta. Eufrasia. vg.
14 1 Н 1	Посту, преп. Євдокії	sta Matilde, reina
15 2 П	Свщм. Теодота	sta Luisa. viuda
16 3 В	Св. мч. Евтропія	s. Abraham. erm.
17 4 С	Преп. Герасима	s. Patricio. ob. y cf.
18 5 Ч	Св. мч. Конона	s. Cirilo, ob. y cf.
19 6 П	42 мч. з Аморії	s. Jose. conf.
20 7 С	Свщм. Вас., Євгенія	s. Pablo. mártir
21 8 Н 2	Посту, преп. Теоф.	s. Benito. abad. OTOÑO
22 9 П	† 40 мч. у Севастії	s. Deogracias. obispo
23 10 В	Кондрата та ін. мч.	s. Victoriano. mr.
24 11 С	Св. Софронія	s. Gabriel, arcángel
25 12 Ч	Преп. Теофана	s. Abel mártir
26 13 П	патр. Никифора	s. Braulio. obispo
27 14 С	Преп. Бенедикта	s. Juan Damasceno
28 15 Н 3	Посту, Хрестоп. Ігн.	s. Juan Capistrano
29 16 П	Св. мч. Савина	s. Eustasio, abad
30 17 В	† Олексія. Чол. Бож.	s. Pedro Regalado
31 18 С	Св. Кир. арх. Єрус.	s. Damián. mártir

БЕЗ РІЗНИЦІ ...

Двоє панів говорять про жінок.
— Кажуть, що brunetki більш темпераментні як блондинки, — висловив свою думку один з них.
— Чи я знаю? Моя дружина була вже і brunetкою, і блондинкою, але якоїсь різниці я не завважив.

— ☆ —

ТЕМПИ ХХ СТОРІЧЧЯ

Американка розмовляє з французенкою про любов:
— Француз, — каже французенка, — здобуває жінку дуже делікатно. Найперше цілує кінчики пальців, опісля рам'я, шию, вухо...
— О. Боже, — каже американка, — за той час американець вертається з пошлюбної подорожі!

ВІН: — Бачу, що й ти здиегована не менш від мене!
ВОНА: — Звичайно! Хіба в цьому сезоні носять такі капелюхи?!

КВІТЕНЬ

Д
н. ст. н українські свята
ст. ст. і

латинські свята

1 19 Ч Св. мч. Хриз. і Дарії
2 20 П Отців уб. у Сави
3 21 С Якова ісповідн.

4 22 Н 4 Посту. свщнм. Вас.
5 23 П Преп. Нікона. Лідії
6 24 В Преп. Захарія Печ.
7 25 С БЛАГ. ПРЕСВ. БОГ.
8 26 Ч †Собор арх. Гавриїла
9 27 П Матрони Солунської
10 28 С Преп. Іларіона ісповідн.

11 29 Н 5 Посту, первмч. Марка
12 30 П Преп. Івана Ліств.
13 31 В Преп. Іпатія Печерськ.
14 1 С Преп. Марії Єгипетсь.
15 2 Ч Преп. Тита
16 3 П Преп. Никити іспоз.
17 4 С Преп. Йосифа, Лаз. суб.

18 5 Н Квітна, преп. Теодорі
19 6 П †Методія
20 7 В Св. Юрія. прп.
21 8 С Іроліона, ап.
22 9 Ч Вел. Четв., Євсихія
23 10 П Велика П'ятниця, Тер.
24 11 С Вел. Суб.. Антипи

25 12 Н ВОСКР. ХРИСТОВЕ
26 13 П СВІТЛИЙ ПОНЕД.
27 14 В СВІТЛ. ВІВТОРОК
28 15 С ап. Аристарха
29 16 Ч Св. вмч. Агапії і Ірвини
30 17 П Свщнмч. Симеона

s. Venancio, obispo
sta Elba, abadesa
s. Benito, confesor

Domingo de Pasión
s. Vicente Ferrer, conf.
s. Sixto, papa y mr.
s. Pablo, mártir
s. Germán, conf.
s. Hugo, obispo
s. Ezequiel, conf.

D. de Ramos
s. Gabriel, arcángel
s. Roberto Bel., dr.
sta. Anastasia, mr.
Jueves SANTO
Viernes SANTO
s. Aniceto, papa

PASCUA de RESUR.
s. León, papa
s. Marcelino, obispo
s. Anselmo, obispo
s. Sotero, mártir
s. Jorge, mártir
s. Fidel, mártir

s. Marcos, evang.
s. Cleto, papa y mártir
s. Pedro Canisio, cf.
s. Pablo de la Cruz
s. Pedro de Verona
sta. Catalina, vg.

ПЕРШУНИ...

Тренер футбольної дружини університету в Бостоні дуже бажав, щоб його молодий приятель, який працював помічником кухаря і був дуже добрим лівокриловим, грав у футбольній університетській дружині. Щоб бути однак грачем університетської дружини, треба було бути студентом того ж університету, і тренер звернувся з проханням до ректора, щоб той допоміг якось грачеві пролізти в «студентя».

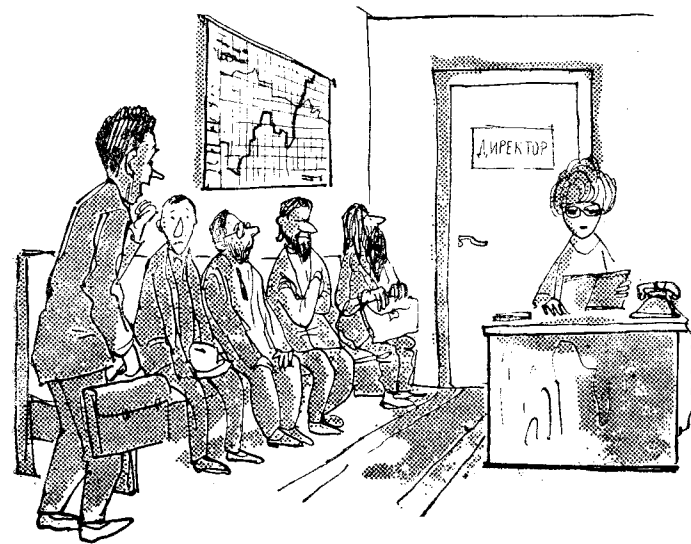
Перед вступом до університету треба було скласти іспити. На найбільш легкі запитання кухарчук однак не вмів відповісти. Врешті ректор поставив кінцеве запитання:

— Скільки є вісім більше дев'ять?

— Шіснадцять! — відповів футболіст.

Ректор крутнув головою. Для тренера був знак, що його грач перепав, тож він почав просити ректора:

— Пане ректоре, прийміть його однак у студенти, він же ж помилився всього о два!

В часах бюрократії...

ТРАВЕНЬ

д	українські свята	латинські свята
н. ст. н		
ст. ст. і		
1 18	Св. мч. Віктора. Івана	Fiesta del Trabajo
2 19	Н Нед. Томина, Ів. стар.	s. Atanasio, obispo
3 20	П Теодора Т.	s. Alejandro, má
4 21	В свщмч. Януарія	sta. Mónica, viá
5 22	С Преп. Віталія	s. Pío, papa y conf.
6 23	Ч †Юрія Перем.	s. Lucio, obispo
7 24	П Преп. Сави Печерськ.	s. Estanislao, obispo
8 25	С †ап. еванг. Марка	s. Dionicio, obispo
9 26	Н Мироносиць,	s. Gregorio, obispo
10 27	П Симеона свщмч.	s. Antonio, obispo
11 28	В Ясона і Сосипатра	s. Felipe, apóstol
12 29	С 9 мч. в Кизичі	s. Nereo, mártir
13 30	Ч †ап. Якова	s. Roberto, obispo
14 1	П Прор. Єремії	s. Bonifacio mr.
15 2	С Бориса і Гліба	s. Juan de la Salle
16 3	Н Розслабл., Теод. Печ.	s. Ubaldo, obispo
17 4	П Св. мчнц. Пелагії	s. Pasqual Bailón, conf.
18 5	В Св. влмчн. Ірини	s. Venancio, mr.
19 6	С Преп. Йова многостр.	s. Pedro Celestino
20 7	Ч Явл. Чесн. Хр.	s. Bernardino. cf.
21 8	П †Івана Бог.	s. Torcuato, mártir
22 9	С †Перен. мощів св. Мик.	sta Rita de Casia
23 10	Н Самарянки, Симона З.	s. Estanislao, obispo
24 11	П †Кирила і Сеторія	sta Juana, beata
25 12	В Св. Епіфанія	Fiesta Cívica
26 13	С Свщмч. Глікерії	s. Felipe Neri, conf.
27 14	Ч Св. мч. Ісидора	Ascensión del Señor
28 15	П Пахомія Вел.	s. Augustin, obispo
29 16	С Преп. Теодора Осв.	sta. María Magdal,
30 17	Н Сліпородж., ап. Андр.	s. Félix, papa y mr.
31 18	П мч. Теодота	sta Angela Merici

ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ

Старий кельнер помер. Вдова конечно хоче викликати його духа. На спиритистичному сеансі кличуть його і кличуть, але столик мовчить.

— Чому не появляєшся?!

Тиша.

— Чому не приходиш?

Нагло в теміні почувся слабкий голос:

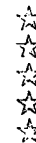
— Це не мій столик!

— ** —

Ідеальний чоловік для дружини це такий чоловік, що потрапить любити свою дружину так як любить своє нове авто.

Так довго як у нас є ентузіазм до життя, так довго триває молодість.

— Я зав'язав собі, дорогенька, гудз на хустинці, щоб не забути цю чудову мелодію!

ЧЕРВЕНЬ

д н. ст. н ст. ст. і	українські свята	латинські свята
1 19	В Свщнм. Патрікія	s. Segundo, mr.
2 20	С мчн. Талелія	s. Erasmo, mártir
3 21	Ч ВОЗНЕС., Конст. і Ол.	sta. Paula, vg. y mr.
4 22	П мчн. Василіска	s. Feo. Caracciolo
5 23	С Преп. Михайла іспов.	s. Bonifacio, obispo
6 24	Н Свв. Отців, преп. Сим.	s. Norberto, obispo
7 25	П †3 найд. гол. Ів. Хр.	s. Roberto, abad
8 26	В ап. Карпа	s. Severino, ob.
9 27	С Сщнмч. Терапонта	s. Primo, mártir
10 28	Ч Преп. Никити	sta. Margarita, vda
11 29	П Преп. Теодосії	s. Bernabé, apóstol
12 30	С Преп. Ісаакія	s. Juan de Sahagún
13 31	Н Сош. Св. Духа	s. Antonio de Padua
14 1	П ПРЕСВ. ТРОЙЦІ	s. Basilio, obispo
15 2	В Св. Никифора іспов.	s. Vito, mártir
16 3	С Св. мчн. Лукіліяна	s. Aureliano, mártir
17 4	Ч Св. Митрофана	Corpus Cristi
18 5	П Доротея свщнмч.	s. Efrén, diácono
19 6	С Преп. Висаріона	sta. Juliana, vg.
20 7	Н Всіх Святих, мч. Теод.	Día de la Bandera
21 8	П Св. Єфрема	s. Luis Gonzaga, (INV.)
22 9	В †Кирила	s. Paulino de Nola
23 10	С сщнмч. Тимофея	s. Zenón, mr.
24 11	Ч †ап. Вартоломея	s. Juan Bautista
25 12	П †Преп. Онуфрія Вел.	s. Guillermo, abad
26 13	С Св. мчнц. Акиліни	s. Juan, mártir
27 14	Н 2 по Сош. прор. Єлис.	N^o S^a de Socorro
28 15	П прор А.меса	s. Ireneo, obispo
29 16	В Преп. Тихона	stos Pedro y Pablo
30 17	С Св. мч. Мануїла	s. Marcial, abad

ЧЕРГОВИЙ УСПІХ

В східньому Берліні показує провідник західнім туристам клітку, в якій є лев і ягня.

— Панове бачуть, — каже провідник, — які в нас мирні інтенції. Ми дійшли вже до того, що такі два завзяті вороги як лев і ягня, живуть мирно в одній клітці.

— Цікаво! Цікаво! — кажуть туристи, а один з них запитав:

— Як же ж ви дійшли до такого?

— Зовсім просто: першого дня такої коекзистенції ми дали до клітки двоє ягнят. Одне лев зараз же з'їв, а друге залишилось до наступного дня. Того наступного дня ми дали вже лише одне ягня, яке лев має пожерти знову наступного дня, і так завдяки тому, що кожного дня даємо ягня, в нас процвітає коекзистенція між левом і ягнятем.

— Хочете, підемо сьогодні на забаву, і тоді найкраще переконаєтесь, що мешти не будуть вас тиснути...

ЛИПЕНЬ

д н. ст. н ст. ст. і	українські свята	латинські свята
1 18 Ч	Преп. Леонтія	s. Casto, mártir
2 19 П	Празн. Хр. Чол.	s. Martiniano, mr.
3 20 С	Сост. Пресв. Богор.	s. Ireneo, obispo
4 21 Н 3 по Сош.	Св. мч. Юл.	s. Uldarico, obispo
5 22 П	Зенона мч., Євсевія	s. Antonio, confesor
6 23 В	Св. мчн. Агрипіни	s. Isaias, profeta
7 24 С	РІЗДВО ІВ. ХРЕСТ.	s. Cirilo, obispo
8 25 Ч	Преп. мчн. Февронії	sta. Isabel, reina
9 26 П	Преп. Давида Сол.	Fiesta Cívica
10 27 С	Преп. Самсона, Іванни	sta. Rufina, mr.
11 28 Н 4 по Сош., Пер.	моцнів	s. Pío I, papa y mr.
12 29 П	СВВ. ПЕТРА І ПАВЛА	s. Juan, abad
13 30 В	†Собор 12 Апостолів	s. Anacleto, papa
14 1 С	Св. Косми і Дам'яна	s. Buenaventura, ob.
15 2 Ч	†Пол. ризи Бож. Мат.	s. Enrique, confesor
16 3 П	Якинта, Анатолія	N ^а Sra. del Carmen
17 4 С	Св. Андрія Крит.	s. Alejo, confesor
18 5 Н 5 по Сош., преп.	Атан.	s. Camilo de Leis
19 6 П	Сісоя Вел.	s. Vicente de Paul
20 7 В	Преп. Томи і Евфроз.	s. Jerónimo, conf.
21 8 С	†Св. мчн. Прокопія	s. Lorenzo, conf.
22 9 Ч	Св. влкч. Панкратія	sta. Maria Magdalena
23 10 П	†преп. Антонія Печ.	s. Apolinario, ob.
24 11 С	Блаж. княгині Ольги	sta. Cristina, vg.
25 12 Н 6 по Сош., мч.	Іларія	s. Santiago, ap.
26 13 П	Собор Арх. Гавриїла	sta. Ana
27 14 В	Св. ап. Акили	s. Pantaleón, mr.
28 15 С	†кн. Волод. Великого	s. Nazario, mártir
29 16 Ч	Св. нмч. Антиногена	sta. Marta, virgen
30 17 П	Св. влкч. Марини	s. Abdón, mártir
31 18 С	Якинта, Омеляна	s. Ignacio de Loyola

ДОМАШНІЙ ЛІК

У місис Параньки заболіли зуби. Вона скаржиться своїй подрузі, місис Горпині:

— Вже сама не знаю, що з тими проклятушими зубами робити? Вже і по докторам ходжу, але не помагає...

— Ей, місис Параню, — каже Горпина, — не вірте лікарям. Мене раніше теж зуби боліли, і я ходила по докторам, але нічого не помагало. Щолиш тоді як я вийшла заміж і мала дитину, перестали мене зуби боліти.

— І я, місис Горпина, хоч і ходжу до тих лікарів, та їм не вірю. Все то найкраще лікуватися домашнім способом!

— ** —

СУЧАСНИЙ ГЕРОЙ

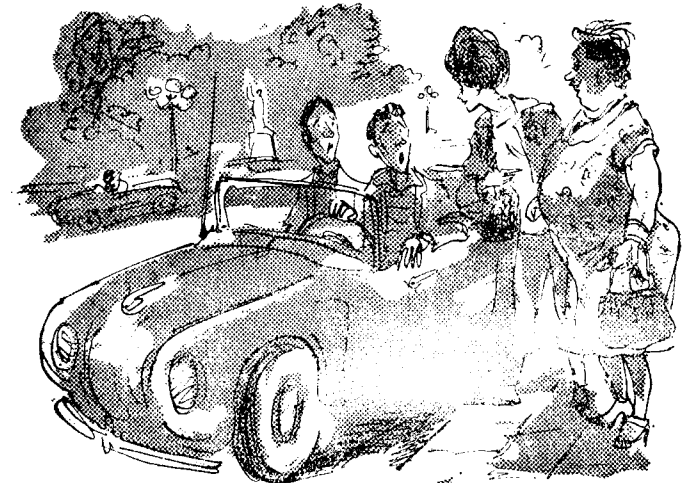
На поліції випитують свідка:

— Як далеко ви були, коли впав перший стріл?

— Яких 30 метрів.

— А як почули другий?

— Яких 300!

— Ви ж просили мене, щоб я прийшла на прогулюку з приятелькою, і моя мама є найкраща моя приятелька!

СЕРПЕНЬ

д	н. ст. н	українські свята	латинські свята
ст. ст. і			
1	19 Н 7	по Сош., преп. Мокр.	s. Fausto, mártir
2	20 П †	Св. прор. Ілії	s. Alfonso, fund.
3	21 В	Преп. Симеона	s. Pedro, obispo
4	22 С †	Марії Магдалини	s. Domingo, conf.
5	23 Ч	Св. мч. Трофима і Теоф.	N ^o S ^o de las Nieves
6	24 П †	свмч. Бориса і Гліба	s. Justo, mártir
7	25 С	Успіння прав. Анни	s. Cayetano, conf.
8	26 Н 8	по Сош., Ермолая	s. Juan M. Vianney
9	27 П †	Св. влмч. Пантелейм.	s. Román, conf.
10	28 В	Св. ап. Нікан. і Прохора	s. Lorenzo, mr.
11	29 С	Св. мч. Калініка	s. Tibureio, mártir
12	30 Ч	Св. ап. Сили і Андр.	sta Clara, virgen
13	31 П	преп. Евдокима	s. Hipólito, mr.
14	1 С	Свщнм. Маковеїв	s. Eusebio, conf.
15	2 Н 9	по Сош. свщнм. Ст.	Asunc. de la Virgen
16	3 П	Преп. Ісакія, св. Сал.	s. Joaquin, conf.
17	4 В 7	молодців у Ефезі	Mte. G. S. Martín
18	5 С	Св. мч. Євсигнія	s. Agapito, mártir
19	6 Ч	ПРЕОБРАЖ. ГОСП.	s. Juan Eudes, cf.
20	7 П	првмч. Дометія	s. Bernardo, abad
21	8 С	ісповідн. Еміліяна	sta. Juana, viuda
22	9 Н 10	по Сош., ап. Матвія	s. Timoteo, mártir
23	10 П	Св. мч. Лаврентія	s. Felipe Benicio, conf.
24	11 В	мч. Євпла	s. Bartolomé, ap.
25	12 С	мчн. Фотія	s. Luis Rey, conf.
26	13 Ч	Тихона, преп. Максим	s. Ceferino papa
27	14 П †	пер. мош. Теодос. Печ.	s. José de Calasanz
28	15 С	УСПІННЯ ПРС. БОГ.	s. Agustín, ob.
29	16 Н 11	по Сош., †Нер. Обр.	sta Sabina, mr.
30	17 П	Св. мч. Мирона	sta Rosa de Lima
31	18 В	Св. мчн. Флора і Лавра	s. Ramón Nonato

ВИНАХІДНИК ...

— Я винайшов такий плин, що як хто нап'ється, зразу говорить чисту правду, — каже Іван.

— Це щось неправдоподібне, — сказав Гриць.

— Не віриш?

— Не вірю!

— Ну то заложімся! — запропонував Іван.

Заложились. Іван витягнув з-під поли якусь невеличку пляшину, налив у склянку якогось плину, і дав Грицеві. Той покоштував, сплюнув і вигукнув:

— Та це ж звичайнісінька нафта!

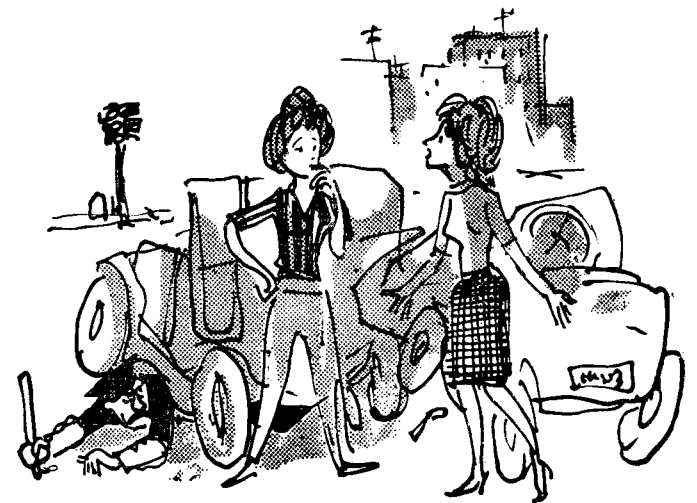
— А бачиш, казав я тобі, що як нап'єшся, то зразу говоритимеш правду!..

— ** —

НЕОМИЛЬНИЙ ЗНАК...

— Як пізнати, що людина старіється?

— Коли гасить світло з причин економічних, а не сентиментальних.

Мені здавалось, що замість тебе тут був поліцист!

ВЕРЕСЕНЬ

Д н. ст. н ст. ст. і	українські свята	латинські свята
1 19	Св. мч. Андрея Страт.	s. Egidio. abad
2 20	Ч Св. прор. Самуїла	s. Esteban. rey
3 21	П ап. Тадея, Васея	s. Pio X. papa
4 22	Св. мч. Агатоніка	sta. Rosa de Viterbo
5 23	Н 12 по Сош. Ірини	s. Lorenzo, obispo
6 24	П Свщм. Євтихія	s. Eleuterio. abad
7 25	В Св. ап. Тита. Вартол.	sta. Regina. virgen
8 26	С мч. Адріяна і Наталії	s. Adriano, mártir
9 27	Ч Преп. Пімена	s. Gorgonio. mr.
10 28	П Св. Августина	s. Nicolás de Tol.
11 29	С †Усікн. гол. Ів. Хр.	s. Proto, mártir
12 30	Н 13 по Сош., Олекс. патр.	s. Leoncio, mártir
13 31	П †Пол. пояс. Пр. Бог.	s. Amado. obispo
14 1	В Поч. церк. нов. року. С.	s. Alberto. fund.
15 2	С Св. мч. Маманта	s. Nicodemes. mártir
16 3	Ч Св. мч. Антима і Вас.	s. Cornelio. mr.
17 4	П Свщм. Вавили	s. Pedro de Arbués
18 5	С Св. прав. Захарії і Єл.	s. José de Cupertino
19 6	Н 14 по Сош., Чудо арх.М.	s. Jenaro. obispo
20 7	П Св. мч. Созонта	sta Susana mártir
21 8	В РІЗДВО ПР. БОГ.	s. Mateo. ap. PRIMAV.
22 9	С Йоакима і Анни	s. Tomás. apóstol
23 10	Ч мчнц. Минодори Німф.	s. Lino. papa
24 11	П Преп. Теодори	Nª Sra. de la Merced
25 12	С Свщмч. Автонома	s. Cleofás. mr.
26 13	Н 15 по Сош., мч. Корн.	s. Cipriano, mártir
27 14	П ВОЗДВ. ЧСН. ХРЕСТА	s. Cosme. mártir
28 15	В Св. вмч. Никити	s. Wenceslao. mr.
29 16	С Св. влкмч. Євфимії	s. Miguel Arcángel
30 17	Ч Софії, Віри. Надії, Л	s. Jerónimo. conf.

В ДОБУ ПОСПІХУ

Зустрілись якось два сусіди. Один з них біжить, аж з ніг збивається. Другий питає:

— Куди ж ви так поспішаєте?

— Та йду до кума трохи посидіти, — відповів той.

СУЧАСНА АМЕРИКА ...

Мама, пригтовляючи в кухні обід, каже своїй доні:

— Не важся тепер починати телефонувати до своєї товаришки, бо за годину буде вже готовий обід!

... І СУЧАСНА АРГЕНТИНА

М'ясар до пані, яка прийшла купувати м'ясо:

— Кіло біфів?! Прошу дуже! А чи маю запакувати як подарунок?

.....
 ● Щоб створити свою промову вічною, не треба її
 ● довіку говорити.

— Яка радість!.. Важу менше ніж ти!

— Із двох нас ти була завжди... легшою!

ЖОВТЕНЬ

Д	українські свята	латинські свята
н. ст. н		
ст. ст. і		
1 18 П	мч. Аріяни, преп. Євм.	s. Remigio, obispo
2 19 С	Св. мч. Трофима	Ss. Ang. Custodios
3 20 Н 16	по Сош., Свщч. Евст	sta Teresita
4 21 П	Св. ап. Кондрата	s. Fco de Asis, conf.
5 22 В	Свщнмч. Фоки	s. Plácido, mr.
6 23 С	†Зач. Ів. Хрестителя	s. Bruno, confesor
7 24 Ч	Св. мч. Теклі	N ^a Sra. del Rosario
8 25 П	Преп. Євфрозинії	sta. Brígida, viuda
9 26 С	†ап. Івана Богослова	s. Juan Leonardo, cf.
10 27 Н 17	по Сош., мч. Каліст.	s. Fco de Borja, conf.
11 28 П	†Харитона, преп.	s. Victor, mártir
12 29 В	Киріяка, преп.	Día de la Raza
13 30 С	Свщнмч. Григорія Вел.	s. Eduardo, conf.
14 1 Ч	ПОКРОВ ПРСВ. БОГ.	s. Calixto, papa
15 2 П	Свщнмч. Кипріяна	sta. Teresa de Jesús
16 3 С	Преп. Діонісія Печер.	sta. Eduvigis, viuda
17 4 Н 18	по Сош., Еротея	sta Margarita, virgen
18 5 П	Преп. Харитини	s. Lucas, evangel.
19 6 В	†ап. Томи	s. Pedro de Alcánt.
20 7 С	Мчн. Сергія і Вакха	s. Juan Cancio, cf.
21 8 Ч	Преп. Пелагії	s. Hilarión, mr.
22 9 П	†ап. Якова Алф.	s. María Salomé
23 10 С	Св. мч. Євлампія	s. Antonio, fund.
24 11 Н 19	по Сош., ап. Пилипа	s. Rafael, arcángel
25 12 П	Св. мч. Прова	s. Crisanto, mártir
26 13 В	Св. мч. Карпа	s. Evaristo, papa
27 14 С	Преп. Параскевії	s. Florencio, mártir
28 15 Ч	Преп. Євтимія	s. Judas Tadeo, ap.
29 16 П	Св. мч. Лонгіна	s. Narciso, ob. y mr.
30 17 С	Св. Осії, прор.	s. Alfonso, conf.
31 18 Н 20	по Сош., ХР. ЦАРЯ	s. Quintín, mártir

ЦЕ ТРАПИЛОСЬ У СТАРОМУ КРАЮ...

Гнат Сокира поїхав на ярмарок. Продав воли і пішов купувати чоботи. Зайшов до жидівської крамниці, і жид, показуючи товар, каже:

— Купіть ось ті чоботи. Вони вистачуть вам на все ваше життя!

Гнат купив. Приїхав додому і в неділю вбрався у нові чоботи та пішов до церкви. Як виходив з дому, було сухо, але несподівано випав дощ, а ще була осінь, дорога перемінилась у грязюку, і як Гнат вертав додому, обірвав у чоботі підшву. Найближчого торгового дня він знову поїхав до міста, і, показуючи жидові подертий чобіт, злюче каже:

— Мошку! Та ж ти запевняв мене, що чоботи вистануть мені на все життя. А дивись — за два тижні розлетілись у болоті! ..

Жид пощупав бороду й хитро-мудро відповів:

— Ну, я запевняв що на все життя, бо не сподівався, що ви будете так довго жити!

.....

— Я знаю, що ти приготувала суп після знаменитої рецепти своєї мами, але ж у вас було восьмеро дітей!..

ЛИСТОПАД

д н. ст. н ст. ст. і	українські свята	латинські свята
1 19 П	Св. прор. Йоїля	Todos los Santos
2 20 В	Св. мч. Артемія	Todos los Difuntos
3 21 С	Преп. Іларіона Вел.	s. Teófilo. mártir
4 22 Ч	Св. рівнпр. Аверкія	s. Carlos Borromeo
5 23 П	†Св. ап. Якова	s. Zacarías. prof.
6 24 С	преп. Арети	s. Leonardo. conf.
7 25 Н 21	по Сош., мч. Марк.	s. Florencio, obispo
8 26 П	Св. влкмч. ДИМИТРІЯ	s. Sinforiano. mártir
9 27 В	Преп. Нестора Літол.	s. Teodoro. mr.
10 28 С	†Параскевії	s. Andrés. mártir
11 29 Ч	См. мчн. Анастасії Рим.	s. Martín de Tours
12 30 П	Зиновії і Зенона	s. Aurelio. ob.
13 31 С	Св. Стахія ап..	s. Diego. conf.
14 1 Н 22	по Сош., Кос. і Дам.	s. Josafat, obispo
15 2 П	Св. мч. Акендяна	s. Alberto Magno
16 3 В	мч. Акепсими	sta Gertrudis. viuda
17 4 С	Преп. Йоанікія	s. Gregorio. obispo
18 5 Ч	Св. мч. Галактіона	s. Máximo. mr.
19 6 П	св. Павла	sta. Isabel. viuda
20 7 С 33	мчн. Мелетійських	s. Félix de Valois. c.
21 8 Н 23	по Сош., Арх. Мих.	s. Celco, mártir
22 9 П	Преп. Матрони	sta Cecilia. virgen
23 10 В	Св. мч. Єраста. Радіона	s. Clemente. papa
24 11 С	Св. мчн. Мінни, Віктора	s. Juan de la Cruz
25 12 Ч	†Свщмч. Йосафата	sta. Catalina. vg.
26 13 П	†Св. Ів. Золотоустого	s. Silvestre abad
27 14 С	†Св. ап. Филипа	s. Virgilio. obispo
28 15 Н 24	по Сош., Поч. Пик.	s. Demetrio. mártir
29 16 П	†Св. ап. Матейя	s. Saturnio mártir
30 17 В	Св. Григорія. Максима	s. Andrés. apóstol

З ПОЛЬСЬКОГО ГУМОРУ

- Що треба мати, щоб знищити Советський Союз?
- Три американські бомби.
- А що, щоб знищити Америку?
- Трьох советських економістів.

— Яка різниця між об'явою а чудом?
 — Наколи б Ісус Христос з'явився на землі і пояснив комуністам причину існуючих економічних труднощів, це була б об'ява. Але коли комуністи дійшли б до того самі — це було би чудо.

— Чим відрізняється американський робітник від польського?
 — Американський спить на долярах, а польський спить на мітингах.

- Ти чув? Гомулку покрутив параліч.
- Що ти кажеш? Та як?
- Голову на схід, а руки — на захід!

— Страх, яка то сьогодні молодь! Де ж за наших часів хлопець був би оглянувся за дівчиною...

ГРУДЕНЬ

д н. ст. н ст. ст. і	українські свята	латинські свята
1 18 С	мч. Романа і Платона	s. Mariano, mártir
2 19 Ч	Св. Авдія, Варлаама	sta. Bibiana, virgen
3 20 П	Преп. Григорія Декап.	s. Fco. Javier, conf.
4 21 С	ВВЕД. В ХРАМ ПР. Б.	s. Pedro Crisólogo
5 22 Н	25 по Сош., ап. Філім.	s. Sabas, abad
6 23 П	Св. Амфілоха, Олекс.	s. Nicolás, obispo
7 24 В	Св. влкмч. Катерини	s. Ambrosio, obispo
8 25 С	Свцнмч. Климента	Inmac. Concepción
9 26 Ч	Преп. Аліпія стовпн.	sta. Leocadia, vg.
10 27 П	Якова мч.	s. Melquíades, papa
11 28 С	Св. првмчн. Стефана	s. Dámaso, papa
12 29 Н	26 по Сош., преп. Пар.	N^a Sra de Guadalupe
13 30 П	†ап. Андрія Первозвн.	sto Lucia, virgen
14 1 В	прпр. Наума	s. Justo, mártir
15 2 С	Авакума, прор.	s. Valerio, obispo
16 3 Ч	Св. прор. Софонії	s. Eusebio, obispo
17 4 П	Св. влкмч. Варвари	s. Lázaro, obispo
18 5 С	†Преп. Сави Освяюн.	s. Rufo, mártir
19 6 Н	27 по Сош., МИКОЛАЯ	s. Timoteo, mártir
20 7 П	Св. Амвросія	s. Domingo, conf.
21 8 В	Преп. Потапія	s. Tomás, ap. VERANO
22 9 С	НЕП. ЗАЧ. ПР. БОГ.	s. Demetrio, mártir
23 10 Ч	мчч. Мینی	s. Nicolás, conf.
24 11 П	Преп. Даниїла Стовпн.	s. Delfino, mr.
25 12 С	Св. Спиридона	Natividad del Señor
26 13 Н	28 по Сош., Праотців	s. Esteban, protomr.
27 14 П	мч. Тирса, мч. Левкія	s. Juan, apostol
28 15 В	свцнмч. Єлвтерія	Santos Inocentes
29 16 С	св. прор. Аггея	s. Félix, mártir
30 17 Ч	Св. прор. Даниїла	s. Sabino, mártir
31 18 П	Св. мч. Севастіяна	s. Silvestre, papa

СТРАШНА ПРОВИНА

Молода дівчина стоїть на вулиці й плаче. Переходить старший пан і питає:

- Що сталося, дитино?
- Родичі викинули мене з дому!..
- Викинули? За що?
- Я посоромила родину.

Старший пан зрозумів, бо знав життя. Сам був колись молодим.

- Розумію тебе, дівчино. Переж сподієшся дитини?
- Ах, сталося щось багато гірше, прошу пана!..
- Гірше? А що таке?!
- Я знайшла на вулиці гроші і занесла їх на поліцію!

— Цілком звичайно, дорогенька, засідання дирекції тривало сьогодні дещо довше ніж звичайно.

ІЗ НАШОГО ПАРНАСУ

Якось Юрій Тис їхав «сірою собакою» з Детройту до Торонта. В тому самому автобусі їхав ще один українець, який не знав особисто Тиса, але побачивши у нього «Гомін України», почав з ним розмову. Незнайомий почав розказувати Тисові свої різні пригоди, а врешті сказав:

— Ви знаєте історію з Селепком Лавочкою, яку він пережив після того як пішов до війська?

— Ні, не знаю, — скромно відповів Тис.

— Знаменито, я вам все розкажу. — І незнайомий говорив, говорив, переповідаючи деякі розділи із «Щоденника Селепка Лавочки». Врешті каже майже тріумфальним тоном: — Ви й не додумуетесь, чим закінчилась уся ця історія!

Тисова терпеливість скінчилась і він сказав:

— Це ви не додумуетесь, чим закінчиться вся ця історія. Це я, власне, є автор книжки «Щоденник Селепка Лавочки»!

— ** —

Федір Одрач любив ловити рибу. Коли ще він був на Волині в УПА, сів над берегом річки, але риба «не бере». Вже й забракло черв'ячків, і стидно між друзів голіруч вертатися. Закурив цигарку, і коли вже залишився недокурок, він почепив його на гачок. Побачив це другий рибалка і запитав:

— Чому ви це зробили?

— А, спробую, може вдасться зловити вуджену рибу!..

— ** —

Після того як маестро Борис Крюків дістав премію на міжнароднім конкурсі в Іспанії за ілюстрації до «Дон Кіхота», редактор «Мітли», привітавши його з черговим досягненням, запитав:

— Від якого, властиво, часу датуються ваші контакти з чужинцями?

Крюків посміхнувся з притаманною йому посмішкою і почав:

— Від хлоп'ячих літ. Маючи 6 років, почав я вчитись французьку мову. Але несподівано мої батьки переїхали в Кам'янець Подільський, і там ми замешкали. Коли я вийшов уперше перед хату, в якій ми замешкали, побачив гурт хлопців. Я пристав до них. І в часі забави довідався я, що один з них є француз. Бажаючи заімпонувати йому, сказав я одне-

два слова по-французькому, які я вже вспів запам'ятати. Але мій «співрозмовник» не сказав ні слова. Він пішов до своєї хати, взяв якийсь сучок, вийшов і вдарив мене по плечах. Це і був мій перший контакт з чужинцями...

— ** —

Відомий дослідник Африки, професор Шумовський, мав у Парижу для української громади доклад. Розказуючи про труднощі перебування на чорному континенті, сказав:

— У своїх мандрах зайшов я раз між канібалів, які кожного дня їдять людське м'ясо...

Присутні зацікавили зі страху, лиш одна сестриця церковного братства здивовано запитала:

— Якто, і в п'ятницю також?!

.....

В ДОБУ ВАРТОСТЕ Й

Що без любови вартий світ?

Що без кола вартує пліт?

Що вартий бальон, який тріс?

Що варте авто без коліс?

Що варт без голосу є спів?

Що варте пекло без чортів?

Що варта хата без вікон?

Що варта Кремль без охорон?

Що варта річка є без риб?

Що варта в лісі старий гриб?

Що варт діравий є мішок?

Що варта є в безодню скок?

Що варта є розбитий дзвін?

Що варта є у торті хрін?

Що варта зламаний є спис?

Що варта без хвоста є лис?

Що варт на варті явний шпиг?

Що варта купіль серед криг?

Що без нори вартує крот?

Що без "Мітли" варт патріот?!

Дон Атраменто

100 % ЖІНКА

На перехресті доріг шляхова поліція затримала авто, яке провадила жінка, і зажадала дозволу їзди. Жінка почала нишпорити в торбинці, перекинула речі в підручній валізці, знову повернула до торбинки, і вийняла якийсь папір та подала поліціантові. Той хвилину-дві дивився на папір і каже:

— Пані, що не ви мені дали?! Та це ж програма до кіна!

— Так, знаю, — відповіла пані, — але щоб вам не навприкрилось ждати поки знайду дозвіл, дала вам дещо прочитати.

СУЧАСНИЙ МУЗИКА...

— Супружжя внесло в моє життя музику! — каже Іван до свого приятеля. — Я навчився грати другу скрипку!..

— Моя дружина завжди мерзне в ноги і це єдина рада, щоб їх загірті!

Михайло Кучер

СОН, АЛЕ НЕ ШЕВЧЕНКІВ

Ото приснився мені предивний сон. Хоч до психоаналітика типу Фрейда йди за поясненням. Можна, звичайно, і до ворожки, але в Нью-Йорку вони чомусь усі портторіканки і в українському питанні не дуже компетентні.

Приснилося мені, що США стали ССША. І тут українські еміграційні філологи не можуть погодитися. Одні «сполучають» оті американські «штати», а інші «зполучують» «держави». Інші, що правда, їх «з'єднують» — отож «з'єдинені». Чи тоді дивно, що наші визвольні змагання 1917-20 років кінчилися власне так, і ми опинилися аж на «праведній» землі Вашингтона? І тоді ми напевне «сполучували», а інші «з'єднували» і такий стан тривав аж доти, доки наші улюблені «старші брати» «возз'єднали» нас у спільному мішку. Але без огляду на те, як українська політична еміграція називає оту країну, що її столиця у Вашингтоні, ця, повторюю, країна ще існує.

Після того як США обернули у ССША, зовнішньо ніби й нічого не змінилося. До уживаного досі скорочення додаю тільки одну літеру. Але ця одна літера незвичайно змінила становище у світі, і замість Сполучених (чи там З'єдинених) штатів чи держав Америки, вийшло Соціалістичні Сполучені Штати Америки.

Ця одна літера незабаром (це у сні, повторюю), почала, висловлюючись конкретно, «вилазити боком» українській політичній і неполітичній еміграції. Або, простіше кажучи, «українським продажним», «буржуазному охвістю» і т. д.

Отож почалися відвідини і запросини на відвідини, після чого мало хто вертає додому. Та й «доми» перестали бути «власними». Запросили і мене. На допит попав я до ІМЧК. ІМ — означає ідеологічно-мовна, а ЧК не треба пояснювати. Це кожний знає, або незабаром дізнається. Коротко кажу-

чи, на допит попав я до ідеологічно-мовної чрезувайки

Тут хочу «поділитися досвідом» про те, як мене допитували. Може комусь знадобиться. Допитували мене, як і можна здогадатися, московською мовою.

Почалося все звичайно і звичайно скінчилося.

— Ім'я?

Сказав.

— Отчество? (покищо по батькові тільки).

Сказав.

— Фамілія?

Признався.

— Де родився?

Отут я вже трохи розгубився.

— Не знаю, — кажу. — Поляки твердили (бо я з польської неволі), що в Польщі, я тверджу, що в Україні, а демократи в Америці — що тільки в Росії і ніде інде.

СССР — без вагання записали слідчі.

— Що робив за священної вітчизняної війни? (Тут мене трохи занудило). — В УПА був?

— Ні. — відповідаю сміливо.

— В поліції служив?

— Ні.

— В німецькій армії служив?

Раптом мені захотілося пожартувати. Але ІМЧК жартів не розуміє. Там усе поважні люди. І мої «жарти» «вилізли» мені боком.

— Так, — кажу.

— Де і в якому чині? — наїжилися слідчі.

— Командував есесівською дивізією під Сталінградом.

— Чому не здався в полон?

— Вирвався з оточення і втік.

— Куди?

— На захід.

— На р о д і н у чому не вернув?

— Не пускали клятві американці.

— Брось (далі повторювати не варто, тому я і не повторюю, що далі сказала мені трійка).

— Чув, що ми обіцяли знайти «на дне морском»?

— Чув, але не дуже вірив.

— А тепер віриш?

— Вірю.

— Чому виїхав до буржуазно-капіталістичної Америки?

— Силою вивезли, — знову признаюся.

— Що робив в Америці? Продавав інтереси трудового радянського українського народу?

— Продавав.

— По чому?

— Спочатку по сімдесят п'ять центів на годину, а потім і дорожче...

— На кого голосував? На демократів чи республіканців?

— На республіканців.

— С у к а, — коротко вирішила трійка.

— Рокфеллера підтримував? Голосував на нього?

А я бачу, що вони й так все знають, тому знову признаюся.

— Голосував.

— Пшениці і сала українського захотілося.

— Ні, сала я вже давно не їм.

— А чому такий г р у б и й ?

— Тут, — кажу, — свобода. Кожен росте куди хоче.

Один вздовж, а другий поперек.

— Г л а в у советського уряду порочив?

— Бувало.

— З кукурудзи насміхався.

— Я не хлібороб.

— Пастернака читав?

— Так.

— Ваше отношение к Євтушенке? — чомусь на «ВИ» перейшла трійка.

— Виразно і без застережень негативне.

— Чому? — іронічно запитала трійка.

— Ідеологічний спекулянт, що грає на симпатіях світового сіонізму.

— Ого?! «Ізвестія» читаєш?

— Читаю, але до того я сам додумався.

— Ще що робив?

— Працював трохи на користь священного Советського Союзу.

— Як?? — вирячила на мене очі трійка.

— А так. Засмічував чисту як сльоза на еміграції ук-

раїнську мову, відмінки плував на «братній» взірць, наближав українську суверенну мову до мови великого і братнього русского народу.

Трійка про щось між собою порадила і грізно мене запитала:

— Лаяли тебе за це?

— Так, лаяли за кращими советськими зразками із поданням прізвища, адреси та місця праці.

— Молодці р е б' я т а. — посміхнулась трійка. — Не все таки забули.

— Ну?!

— Хотів дістати гроші від Форда на написання праці «Вашінгтон сльозам не вірить». У тій праці мав намір довести, що українським продажним ніколи не вдасться переконати Вашінгтон у тому, що український нарід перебуває в колоніяльній неволі. Але «продажні» довідалися про мій намір і якось перешкодили. Грошей мені не дали. Праця мала бути на три томи...

Далі переказувати не варто. Врешті «шльопнули». Прошу всіх вродливих (і невродливих) філологів на еміграції вибачити мені цей вульгаризм, але він найкраще підходить до становища.

І ось я на тамтому світі. Спочатку було так: Холодний, холодний, мов лід, туман. Потім туман почав рожеїти і став помаранчевим. Я прокинувся на «тамтому» світі. Сходило якраз сонце мертвих. Було воно таке ж як і на землі, але не давало тіні.

Коли я трохи опритомнів, то побачив, що міцно тримаю у руці (аж вона залякла) «Норми української літературної мови» Синявського. Я помахав ними в повітрі, але й вони (норми) тіні не дали.

Скеровання мав я до філологічного відділу пекла, але дороги не знав, тому вирішив поспитати. Вже старі люди казали, що язик журналіста до пекла доведе. І вони не помилились. Язык довів.

Ось я увійшов туди, де «все поблідло і померкло, нема ні місяця, ні звезд». Недалечко захлюпала річка. Попробував вбрід. Глибоко і вода дуже гаряча. Почав гукати перевіз. Гукав довго аж захрип. Врешті захлюпали весла і старий дід у човні визвірився на мене:

— Чого репетуєш?

— На другий бік хочу.

— Плати за перевіз!

Я поклав йому в руку роловий і знахідний відмінки. Старий вилаявся, викинув відмінки у воду, і замахнувся на мене веслом.

Я пробував захиститися «Нормами» Синявського, але весло було міцніше.

Так я помер удруге.

— Знаменита поза! Прошу лише сказати хто з вас має фільм?

ЖАБ'ЯЧІ ПАТРІОТИ

— Я є за мир демократичний! —
Квакала жаба так велично
І рід свій щиро закликала
Як в рот гадюці прямувала
Та пхалася беззастережно...

Підпавши під гіпноз безмежний
Братів своїх то потішала,
То переконливо впевняла:

— Ідьте!.. Плигайте!..
Шляхів до волі й не шукайте,
Іншого вибору немає.
А хто шукає, той програє.

Замість бовтатись в багнюці —
Плигайте в рот любій гадюці!

Все рівно ж вас, як і мене.
Якось халепа проковтне...
Живіть безжурно, розважайтесь.
Ідьте вперед і не вагайтесь!

Радійте, доки живете,
Ви від свого не втечете...
В черево шлях нам немінучий
Як не у Бузьків, то Гадючий.

І... жаби раду ту сприймають.
Кращих шляхів і не шукають.
Кричать — виспівують концерти.
Бо ж їх ведуть авторитети.

— — — — —
Так під подвоєним гіпнозом.
Брати на смерть лізуть обозом.
Хоч хто й не хоче, аж кричить.
А їм сусіди кажуть: "ц и т ь !"
Так прогресивних демократів
Веде на згин бик-провокатор.

Проект пам'ятника Кастрові в Гаванні.

(Автор проекту — Фідель Кастро).

ПОТШИЛА...

Іван тяжко захворів. Його відвезли в лічницю. Прийшла Оля відвідати його, і її попередили, щоб була обережна й нічого не згадувала про його тяжку недугу. Оля розповіла хворому кілька спліток з міста, опісля кілька жартів і задумалась.

— Про що так думаєш? — запитав хворий.

— От, нічого важливого... Думаю як знесуть домовину по тих стрімких сходах!

— ** —

ДОБРИЙ ХРИСТΙΑНИН

Козак зустрів на шляху жида і почав його бити.

— За що б'єш, я ж не зробив тобі нічого злого!

— Так, мені ні, але ви, жиди, розп'яли Ісуса Христа.

— Та це ж було давно... — борониться жид.

— Але я тобі ніколи цього не забуду!

— ** —

СПРОСТОВАННЯ

До лікарні привезли пораненого.

— Одружені? — питає медсестра.

— Ні, автомобільна катастрофа! — відповів той.

— ** —

ВИНАХІДНИКИ

Західній турист відвідує в Москві музей. Провідник показує портрети славних московських людей і каже:

— Оцей портрет, це портрет Ніколая Івановича Брежунова, винахідника парової машини, а осьде Іван Тіфоневич Тупоумов — винахідник радіо, а ось цей, це портрет Євгенія Георгієвича Тіхосмердова, винахідника авта.

Коли провідник так пояснював, турист зауважив, що побіч них пройшов якийсь чоловік, і провідник вклонився йому з великою пошаною.

— А це хто такий? — запитав турист.

— Це Іван Іванович Підлабузнов, директор цього музею і найбільший сучасний наш винахідник.

— Ов, що ж він такого винайшов? — знову турист.

— Він винайшов усіх тих винахідників!

Галина Черінь

ОПОВІДАННЯ ЗВІДТИ

Це було ще тоді, коли я працювала третім заступником експедитора часопису "Непереможний Українець". Сумлінно виконуючи всі свої обов'язки, я щоденно підмітала підлогу та ретельно переглядала редакційні матеріали. І от, одного разу я знайшла у кошці якийсь розвезений фіолетною барвою жовто-сірий зим'ятий папір. Це був один із невикористаних дописів, що його наш вибагливий редактор присудив до смітника, а я вирішила цей папірець помилувати і врятувати. Ось що в нім було:

«До громадянина редактора газети «Непереможний Українець» від громадянина Советського Союзу Пелагеї Зайчикової

Заявлення.

Вищенаписану заяву я послала до нашої рідної советської газети. Як свідомо советська громадянка великого Советського Союзу, я знаю, що ми мусимо безнастанно будитися вдень і вночі і розкривати ворогів народу, і цим я усе своє життя денно і ношно займаюся. Я подала вже тридцять п'ять заяв на ганебних ворогів та різних буржуазних націоналістів, і за половину з них мені ні копійки не заплатили. Із них дванадцять дали добрі наслідки у тюрмі і на Соловках.

Але вороги народу засіли іще і в наших редакціях газетних часописів, які не захотіли надрукувати в пресах мої вірні заяви. Але я один раз бачила, що і ваш часопис друкує різні викриття ворогів советської влади, і хоч я солідарно розумію, що і ви самі — ожесточенні вороги советської влади, я вирішила побити ворогів ворогами — і тому посилаю свою заяву до вашої газети аж за синій океан.

Справа в тому, що моя сусідка Варка Діденко, яка по суті є старою семидесятирічною бабою, не тільки не порвала, а відновила і збільшила на сто відсотків зв'язки з буржуазним націоналізмом. Вона отримує від нього листи, одкритки, хустки і платочки, одеколони, пакунки і тому подібну нелегальну літературу. Цим вона розводить в нас на селі велику пропаганду і спокушає чесних синів і дочок партії і комсомолу. І наші власті, а головне, наші поштові власті, не тільки не забороняють цієї діяльності, а навпаки, ще й сприяють їй і носять її. Варіі, як якісь барині. аж додому.

Мушу признатися, що я живу з Варкою в добрих сусідських взаєминах, і на нашому воєнному фронті все мирно. Я в неї часто позичаю то те, то се, а вона також позичає мені мало не щодня різні речі, і все іде по-справедливості, крім того, що вона, за давньою куркульською звичкою часом ховає продукти там, де я їх не можу побачити. Мало у нас не дійшло до війни, коли одного разу Варка добровільно позичила мені найлонові панчохи і розкричалася, як на базарі, коли я їх принесла назад:

— Та ж вони зовсім подерті!

— Не зовсім, а тільки на пальцях і на колінах. — мирно заперечила я. Звідки ж я винна, що вони якісь гнилі попалися!

— Не вмєш — не одягай, — крикнула мені тоді Варка.

— Та цить, щоб ти сама з своїми панчохами разом тріснула, — не втерпіла я нарешті. — Чи я тобі їх не оддаю, чи що? А як подерла — то де я тобі цілі дістану? Це ж тобі не якась гнила буржуазна країна, а славний Советський Союз, тут такими дурницями, як панчохи, не займаються! І ніяка буржуазія мені їх з Америки не пришле, бо я чесного пролетарського роду.

Ту Варка замовкла, і між нами знов установився мир.

Але ж знов з цукром. Виглянула я якось у вікно — іде поштар до Варки — значить є вже пакунок з Америки, бо хто ж їй що з Советського Союзу вишле?! Отож, ввічливо переждавши два дні, поки вона тим натішиться, на третій день побігла я до неї по цукор.

Заходжу до неї так, ніби то нічого не знаю, та й кажу:

— Здрастуйте, сусідко, як живете?

— Вашими молитвами, Палажко, — відказує.

— Ну, моїми молитвами не проживеш, бо я в Бога не вірую, а проте справи у вас не такі вже й погані. А от у мене ні крихти цукру.

Варка нічого, дістала торбину, насипала мені цукру, а я вже й киринула, що там фунтів з десять. Попрошталася, а через кілька день цукор мій кінчився, то я прийшла до неї знов.

— Підсолодить трохи серце, сусідонько.

І що ж ви думаєте, дала? Як ножем одрізала, і не вибачилась:

— Вже нема.

Ну і що ж? Я не міліція, обшукувати не буду. Так ні, з тим і пішла, і без чаю несолодко спати лягла. Але хто ж би то повірив, щоб то така погана баба за чотири дні десять фунтів цукру з'їла? Певно за куркульською звичкою в землю закопала!

Справа ж в тім, що то не звичайний цукор. Він густо насичений дрібнобуржуазною агітацією. Його там так спеціально в Америці виробляють. Не вірите мені? Бо ж як я його хоч трошки спробую, заріз мені в голову лізуть різні дрібно-буржуазні забаганки: хочеться сала, ковбаси, голландського сиру, білого хліба, цукерок і інших речей, не гідних вірної дочки пролетарського народу. І тому вищезгадану Варку Діденко треба засудити за всіма кодексами советського правосуддя за розповсюдження дрібно-буржуазного націоналізму під виглядом цукру піску, вітамінів і українських хусток, що їй присилають зралники родіни, у пакунках із Америки під маркою «маде ін Джапан».

Прошу господіна редактора надрукувати цю заяву на славу советського народу у вашій газеті, а наша власть прочитає це у вашій пресі, бо наші не захотіли друкувати. За все вам дякую.

Смерть дрібно-буржуазним ворогам народу і слава великому російському народу і його вождям, що не дають нам дрібно-буржуазних шкідливих харчів і продуктів.

Непартійна комуністка Пелагія Зайчикова»

Д О В І Д А В С Я

Москаль попав у Німеччину. Сам по-німецькому -- ні слова. Заходить у ресторан і сідає за столиком на дві особи. Підходить до нього німець і каже:

--- Мальцайт!

Думаючи, що німець представляється, москаль встає й відповідає:

— Очень приятно. Гаврилов!

На другий день знов підходить до москаля той самий німець.

--- Мальцайт!

Збентежений москаль відповідає, як попереднього разу:

— Очень приятно. Гаврилов!

А сам думає, що це, мабуть, щось не те. Не буде ж він знайомитись два рази.

На третій день москаль навмисне спізнився на пів години. Німець уже сидів за його столиком. Москаль, не довго думаючи, підходить до нього й каже:

--- Мальцайт!

А німець встає, вклоняється й відповідає:

— Очень приятно. Гаврилов!

— ** —

П Р И Ч И Н А

До бару шовечора приходять старший пан, замовляє дві чарки горілки, вітається сам із собою, випиває й виходить.

— Чому ви замовляєте разом дві? — питає раз продавець.

— Бо одну чарку п'ю за приятеля, а другу — за себе. Одного разу цей пан замовив тільки одну чарку.

— Невже ваш приятель умер? — питає продавець.

— Ні. Це я перестав пити!

— ** —

Н Е П О Р О З У М І Н Н Я В Г О Т Е Л І

— Я замовив кімнату листом.

— Як ваше прізвище? — запитав порт'єр.

— Щупак!

— О так! Чи бажаєте кімнату з біжучою водою?

— С, ні! Я тільки так називаюся!

— ** —

— Ох, панно Марусю, скажіть мені якусь приємну новину.

— Двері на які ви оперлися — свіжо помальовані!

П О Д О Р О Ж

«На панцирні пшеницю жала»...
Тарас Шевченко

- Чому Наполеон так завжди тримав руку?
- Бо певне мав ревматизм у правій руці!

Вчора я вдома, в Україні, побував. Турбінним літаком літав. Приземливсь літак. Вийшов я з літака. Розглядаюсь і не впізнаю. Не та тепер Україна, що колись була. Я на власні, свої очі, переконався. Неправду закордонні газети зводять на Україну. Пишуть, мовляв, там голод, біда, відсталість. Не вірте! Це вороги комунізму вигадують всякі небиліці.

Сів я в поїзд і на Хмельницьк поїхав. А в тому поїзді мамочко ж моя рідная, чого тут тільки немає, — все є, всього повнісенько.

М'які крісла, канапи, вагони коврами заслані, радіо, телевізори. В телевізорі товариш Хрущов, розказує колгоспникам, як їм ще краще житиметься у другій фазі комунізму.

Сиджу — слухаю, думаю... Ну, як же краще могло б бути?! Щось не віриться мені. Думаю, жартує Микита Сергієвич, розвеселює заможних колгоспників. А подорожні хіхікають та впівголос перешіптуються:

— Здорово, речево закачує Микита Сергієвич!

Зайшов я в ресторан-вагон, заказав щось перекусити. дивлюсь, зажарену качку несуть, пляшку горілки і буханець білого гліба. Постанили передімною, мовляв, угощайтесь, попейте наздоров'ячко!

Ум'яв я качку, півбуханця хліба, два стакани московської запіканки випив... Гукнув офіціантку, розрахуватись хочу.

А вона глянула на мене та й каже: «Зразу бачу, що ви не тутешні Ви певне, — питається мене, — з голодної Америки до своїх родичів приїхали? А які ж ви бідні, худі... певне не доїдаєте там в капіталістів? Та це, — каже вона, — нічого, потерпіть ще трошки, а там ми вас вже скоро визволимо... Хай тільки до Місяця доберемось. Ще радісну

вістку вам скажу. Вчора тов. Хрушов дозволив нашим радгоспам щоб продали Америці свої зернові залишки.

— Спасибі вам за піклування, але ж я мушу з вами розраховуватись.

— Ні, — каже вона, — в нас вже грошей немає. Ми по потребності їмо, без грошей. У нас майже повний комунізм. Безгрішся!

Я аж рота роззявив...

А вона, каже, бачу, що й ви цього не знаєте. Затуркали вас капіталісти. До вас видно ніякі вісті від нас, з СССР, не доходять. Щож, каже, знаємо, там сильна цензура, не допускають до вас правдивого радянського вільного слова. Тримують вас, як звірів у зоопарку!

— Ні, — хотів я трохи огризнутись, і почав я її розказувати про Америку.

— Знаю, — каже вона, — я там рідного брата в Чикаго маю. Ми що тижня висилаємо йому по десять хустинок. Як би не наші радянські платочки, мій брат давно здох би з голоду. А так одержить, розпродас... Він другий рік без роботи сидить... На радянські платочки промишляє. Вже два місяці хліба в роті не мав... На пісній картоплі живе...

Хмельницьк! Зупинився поїзд.

Висів я з поїзду. Тільки ступив два кроки, а тут такісіти насіли на мене, той до себе кличе, той до себе запрошує.

Сів я в новенького «Запорожця». І побігло авто по асфальтовій дорозі. Ідемо. Розмовляємо. Такий балакучий водій попався. Все розлазує мені, все показує. Заїхали у Миньківці. Колись це було маленьке жидівське містечко. А тепер, де був жидівський цвинтар, фабрику вибудували. Сітро виробляють. Охолоджуються напитками радянні. По обох боках доріг автомати стоять. Хочете цигарок, будь ласка, натисніть тільки на гудзик... Хочете просвіжитись — знову натисніть відповідний гудзик. Дороги — яблунями, грушами, сливами висаджені! Не країна, а казковий рай! На деревах соловейки щебечуть, зозулі кують, голуби воркочуть, а в небі жайворонки і спутники літають!

Дороги перегружені: дорослі автами їдуть, молодь мотоциклами, а дівчата на велосипедах катається. Аж любо

подивитися на них, такі всі раді та веселі.

Іду в таксі й завидую радянським людям. Думаю, чого мене на ту еміграцію понесло! Тут рай, розвага, а я в Америці убірально прибираю.

Зупинилось таксі біля двоповерхового палацу.

— Будь ласка, — каже таксіст, — вилізьте. Це хата вашого батька.

— Ну, — кажу йому, — обтишіть жарти.

➡ Далі на стор. 50.

Не забувайте у вільному світі про кайдани,
що в них закована Україна!

А він: — Чесне моє лєнінське слово, це хата вашого батька.

Висів я з таксі, став і розглядаюся. Місцина та. Ось і груша, яку я з батьком посадив, вишні наші, черешні, явір росохатий, ярк... річечку я в яркові впізнав... А от хату не можу впізнати, не та... Йй-же Богу, не наша хата!

Зайшов на подвір'я. Розглядаюсь. Гараж цегловий. В гаражі дві новенькі «Победи» стоять. Моторний човен. В садку електрика світить, коза пасеться...

Підійшов потихенько під вікно, став та й заглядаю, що в хаті діється.

Бачу: матінка біля газової плити пораються, батько на шовковій канапі сидить, в телевизор дивиться, відпочиває.

Розглядаюсь по хаті: холодильник новий, пральна машина стоїть, нова мебелъ, радіо на столі, хліб білий, яблука свіжі, банани, морелі, горішки персикові. А мати здорового індики зажарює. Такого як у нас на день поляки тут, в Америці, тільки заможні приготавляють.

Не втерпів я під хатою. Натиснув на гудзик. Задзвонив у хаті дзвінок, батько натиснув на гудзик з хати і двері відчинилися.

Зайшов я в хату. Мати як глянула на мене, зразу впізнала й тільки встигла промовити: «Сину мій»... І зомліла.

А батько сердито:

— І чого тебе сюди принесло? А в тім. — каже він. — добре, що приїхав. Сідай — вип'ємо!

Батько налив повні келишки зубрівки.

Я вже навіть руку простягнув, щоб келишок взяти.

А тут враз як штовхане мене під бік моя дружина.

— Вставай! День надворі. Вже сьома година. На працю ще запізнишся. Скоро автобус від'їжджатиме!

Швидко зібрався. До автобусної зупинки помчався.

Біжу і думаю. Жаль, що жінка за скоро розбудила мене. Так же ж хотілося мені з батьком по чарці випити, роздивитись на моє рідне село... А жінка на самім цікавім місці увірвала нитку золотого сну. Знівечила заможне радянське життя. Пропало все, наче корова язиком злизала. Жаль. От шкода!

- Що то за тваринг, що співає сто на сцені?
- Моя дружина!
- О, вибачте мені!.. Я її назвав твариною, бо співає, як соловейко!

МИШАЧА ДРАМА

— Чи той хлопець хоче з тобою одружитися?
— Думаю що так, бо вже почав шукати для мене працю!

Коли мене приймали на роботу до фабрики, першим запитанням мого начальства було:

— Чим ви заробляли собі на хліб у тому краю, звідки приїхали до американського континенту?

— Пером! — відповів я.

— Пером? Добре. Дістанете перо й тут, щоб не втратити кваліфікації. Тільки те перо трохи більшеньке й будете ним водити не по папері, а по підлозі. Згода?

Я кивнув головою.

Отже, почалася моя нова творча діяльність. Кожного дня прибирав я фабричні склепи. Прибирав ретельно, навіть з ентузіазмом, бо мені платили, приблизно, в п'ятдесят разів більше, ніж за працю з маленьким пером.

І раптом трапилася прикра несподіванка. Замітаючи одного дня склеп, зауважив я здохлу, а чи забиту мишу. Ту мишу залишив я на підлозі до наступного ранку. А ранком прийшов «формен», або, по-нашому, підганяйло. глянув на мишачий труп і запитав:

— Чому ж це ви не замели цю погань?

— А тому, — відповів я, — що наймався до вас замітати сміття, а не мишей. Мишей я принципово не замітаю.

— Принципово?

— То-пак, ні. Справа тут дещо глибша. Мене завжди, як побачу мишу, або пащюка, нудить, себ-то, тягне блювати. Так мене виховано.

— Гм... А все ж таки, мишу ви приберіть.

— Не приберу.

— Це ваше останнє слово?

— Останнє й остаточне.

«Формен» прошепотів якесь, очевидно, не дуже поетичне речення, взяв здохлу мишу за хвоста й викинув на двір. А ввечорі дали мені чек і сказали, що більше моїх послуг не потребують.

«Чорт з вами, — думаю, — велике перо я дістану скрізь, аби лише бажання».

Еге, панове, вийшло зовсім не так. На тих фабриках, де хотіли мене прийняти, цікавилися, чому я покинув попереднє місце праці. Я розповідав чесно про мишу, про своє відмовлення її замести й чув прикру відповідь:

— Але ж то був ваш обов'язок. Значить, ви повстали проти обов'язку? Ні, такого робітника нам не треба.

Тинявся я тинявся по фабриках, а тоді раптом прийшла мені до голови спасенна думка: Адже в Америці дуже високо ставлять людську гідність. За зневаження цієї гідності навіть платять великі гроші по суду. І під час чергового запитання про причини залишення праці на попередній фабриці, я твердо відповів:

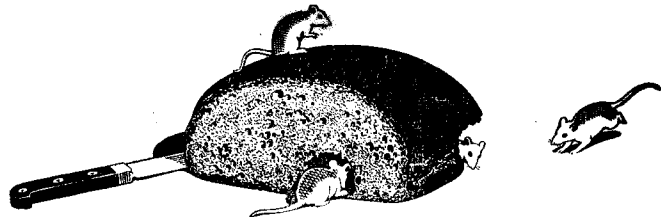
— Бо не хочу мати нічого спільного з брутальними людьми, які примушували мене руками ловити мишей і викидати їх на двір.

— Руками?! — жахнувся черговий працедавець. — А багато було там мишей?

— Тисячі!

Мене одразу ж прийняли на роботу, запевнивши, що такого варварства, такого зневаження людської гідності їхня фабрика ніколи не знала й не знатиме. Коли ж, проти сподівань, трапиться десь миша, то для цього є спеціальний порошок, від якого та миша вріже дуба.

Тепер я знову маю надійне «велике перо» і з його допомогою завойовую Америку.

Джентлмен — це людина, яка не дмухає на гарячий суп, щоб простиг, але махає над тарілкою своїм капелюхом.

— Не зрозумів, що грали на сцені: драму чи комедію.
— Нічого з них двох. То була трагедія. Не бачив, що закінчилось шлюбом.

ЛІТЕРАТУРНО КУКУРУДЗА

Доба "культу особи" в ССРСР не скінчилася. Тільки всього, що літературні колгоспники переключилися із Сталіна на товариша Леніна. Але літературний гопак продовжується. Тріщать у Сосюри старі кості, трясеться він у трансі гіпнози та самогіпнози і видушує із своєї кволої уяви н о в е про Леніна, "надхненника мистецтва комунізму".

Притоптуючи старими московськими лаптями, Сосюра оце знову додумався, що Ленін — "це зброя гордих н о б і д" (себ-то перемог ЧК, ГПУ, НКВД і КГБ).

Ленін — це "весна світова, зорі золоті, весняний вітер, спокій світання, дзвони молота в цехах, сяйво мільярдів сердець".

Вторує Сосюрі інше поетєня — Микола Тарнавський. Він вирішив, що найбільш чудове слово у світі — це Ленін.

Далі якийсь Володимир Козак дуже перенявся "смердами" з минулих століть, що "грудьми припадали до плуга та чекали курантів Кремля".

Якщо були такі, що чекали, то дочекалися і припадали грудьми вже не до плуга, а до каторжних тачок Соловков, Колими, Воркути і т.д. в таборах смерти як вороги народу.

А може?! Може існує ще одно запаморочливе своєю сміливістю припущення? Може такі писання Сосюри і товаришів — це е в о л ю ц і я "радянської сатири". Може Сосюра, Тарнавський та Козак власне так висміюють Леніна? Мова Езопа — словесна атомова зброя поневолених? Неперевершений зразок антимарксистської аналізи?

— Михайло Кучер

СОВЕТСЬКІ «ПОРЯДКИ»

На двірці у Москві стоїть гурток залізничників і регочуть на весь вестибюль.

— Чого так смієтеся, товариші? — питає хтось.

— Та сміємось з того чужинця, ще з такою повагою студіює наш розподіл їзди.

— Лікар оглянув мою голову променями «Х», але не знайшов нічого.

— Я вірю!

АНЕКДОТИ ПРО ГЕТЬМАНА К. РОЗУМОВСЬКОГО

Останній гетьман України Кирило Розумовський був незвичайно доброю і ласкавою людиною. Про його людяність і прихильність до бідних залишилося дотепер серед народу багато оповідань. Ось деякі з них:

Один український шляхтич через несправедливе рішення суду втратив ціле своє майно. Кілька разів вносив він скарги на суд, але вони не доходили до гетьмана. Також він просив кілька разів, щоб дозволено йому пояснити особисто справу гетьманові, але також безуспішно. Врешті за порадою свого приятеля рішився перебратися через сад до кабінету гетьмана і чекати його появи в сінях. Приятель запевнив, що гетьман звичайно по обіді виходить у сад тоді, як його дворяни грають у більярд або віддаються іншим розвагам. Бідний шляхтич заховався у кутку та ждав щасливої хвилини, побоюючись, що замість гетьмана побачить його камердинера. Та дарма — двері до сіней не відчинялися і глибоку мовчанку переривав тільки від часу до часу глухий стукіт, що виходив з більярдової залі. Врешті почув він шелест у кабінеті та впізнав тяжкі кроки гетьмана, що відчинив двері до другої кімнати. По хвилині шелесту знову залягла тишина; наляканий прохач відискав сміливість, притулюється до дверей, слухає, але нічого не може розпізнати. Нараз знову він почув шелест і то при сьмих дверях, за якими він стояв. Часто потреба зроджує несподівано помисли: бідняга рішився, нагнувсь до порога, пересунув попід двері своє прохання і заховався в куток, у страху чекаючи рішення. Внедвовзі прохання шезло і по хвилині знову появилася з-за порога. Він схопив його з поспіхом і не оглядаючись, побіг до свого приятеля. Не звичайно він зачудувався, як розгорнув прохання і дізнався, що гетьман не тільки приказав судові повернути йому несправедливо забране майно, але ще й казав повернути йому всі понесені кошти.

Хто привів до вашої ясновельможности цього прохача? — питалася пізніше гетьмана близька до нього старшина. Ніхто — відповів він. Де ж ви його бачили? — Ніде. — А яким же способом дійшло до вас його прохання? — Таким, якого не вдумав би і найхитріший з вас: воно перелізло через поріг — відповів гетьман.

Прикладом щедрости гетьмана є й інше оповідання. Гетьман об'їздив якоесь свої маєтності й побачив одну хатину, що стояла серед поля. Гетьман наказав, щоб хату перенесено на інше місце. «Не можна цього зробити» — відповів йому управитель. — «Ця хата належить до козака». «То купи її» — відповів гетьман. — «Він дуже дорожиться» — відповів управитель — «жадає три тисячі рублів за цю свою шопу». — «Ти не вмієш торгуватися» — сказав гетьман — «пришли його до мене».

В означений час козак явився у гетьмана. Почалися переговори. Гетьман доказував козакові, що він за багато жадає за свою хату, при якій є всього десять десятин землі. Козак доводив, що він мав більше землі, але гетьманські слуги йому відібрали. Вкінці, по довшому торзі, козак опустив п'ятсот рублів. Гетьман утішений уступкою встав з крісла та подав козакові замість 2.500 рублів — 5.000 рублів, і даючи гроші, сказав: «Гляди, щоб до трьох днів не було вже твоєї хати на моїй землі». Козак став пояснювати, що це не можливо так скоро переселитися і просив довшого речення, щоб міг знайти собі нову землю. — «Це мое діло. — сказав гетьман і приказав управителеві: «Знайди йому прикінці моєї землі вдвоє стільки, скільки він мені продав і постав йому нову хату на мій кошт».

Знову іншому бідному дідичеві гетьманські управителі судовою дорогою відібрали його землю. Довго не допускали його до гетьмана. Врешті, щоб його спекатися, управитель пустив його до гетьмана, але описав його як найгірше та просив гетьмана дати йому такий прийом, щоб він не встояв на ногах. Гетьман ласкаво прийняв прохача, розглянув подробиці справи і запитався, на скільки зменшилася земля, яку йому відібрано. «Сім тисяч рублів» — сказав цей з гнівом. — «Не хвилюйтеся» — відповів гетьман — «я прикажу дати вам п'ятнадцять тисяч рублів».

Поражений таким несподіваним рішенням справи, дідич упав до ніг великодушного гетьмана. А цей підняв його та сказав з усмішкою до свого управителя: «Бачиш, я вволив твою волю. — він не встояв на ногах».

(«Канадійський Фармер»)

ЧАС ПОКАЖЕ...

В шпиталі в Москві молода і гарна комуністка переходить лікарську провірку. Лікар побачив, що в неї на грудах є витатувані Ленін і Хрущов. Він хвилинку придивлявся а потім посміхнувся. Дівчина обурилась.

— Чому ви, товаришу лікар, так підсміхаєтесь? Що це значить? Я віддаю честь найбільшим геніям людства!

Лікар споважнів і відповів:

— Ні, я вас гаразд розумію, що ви їх умістили близько серця. Я подумав тільки, як їм за кілька років видовжаться обличчя!

• •

ВЕЛИКА ПОТІХА

— Пане докторе, я дуже неспокійний. Моя дружина постійно говорить через сон.

— А що говорять?

— Та постійно повторяє: «Ні, Василю!», «Ні, Василю!».

— Ну, це нічого страшного!

— Так, але я називаюся Влодко.

— Кажу вам, нічого страшного, поки вона говорить «ні»!

• •

ПЕРЕКЛАДАЧ

В канцелярії директора цирку задзвонив телефон.

— Маю для вас сенсаційний номер! — заговорив хтось.

— Що таке? — запитав директор.

— Подаєте глядачеві газету, він читає вголос кілька слів, а я перекладаю зразу на англійську мову.

— Ви насміхаєтесь з мене? Яка ж тут сенсація?!

— Якто яка? Я є папугою!

• •

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

- ☆ З високої пальми мала тінь, з гордого вельможі мала користь. (В'єтнам)
- ☆ Хочеш побідити? Пізнай ворога краще ніж добре! (Туреччина)
- ☆ Ті, що нас ненавидять, є важніші як ті, що нас люблять! (Гана)
- ☆ Хто багато кланяється, той багато бреше! (Арабія)

П Снека

Д І Д О П А Н А С

Після того, як Хрущов якось обіцяв зняти з колгоспників гвалтовну сорочку та дати їм більше ініціативи, «глава» ССРСР завітав у один зразковий колгосп в Україні, щоб переконатись як там іде діло, з метою позитивного передання досвіду іншим есесерним колгоспам.

Голова того колгоспу виструнчив своїх передових людей для зустрічі «прем'єра большой страни».

Хрущов, глянувши на виструнчених людей, підійшов до сивого дідуся, і ухопивши своїми пухкими долонями порепану мозолисту руку потряс нею так, що дідусь аж скрикнувся. Потім, поцілувавши дідуся в обидві щоки, запитав:

— А чи ви вмієте робити ложки?

— Авжеж вмію, — не збентежившись, відповів дідусь.

— А ви вмієте? — запитав Хрущов агронома, що стояв поряд із головою колгоспу.

— Ні... Не мав у кого навчитися, — відповів агроном.

— А ви в кого вчилися, дідусю?.. не знаю як вам на ім'я.

— Навчився у свого господаря, ще до розкуркулювання, вибачайте мені товаришу Хрущов на цьому слові.

— Я питався як вас звать...

— Мене всі кличуть Опанасом.

— Ага... «Опанас, воли пас...», як співається в пісні.

— А було й таке... було, було всього потрохи...

— Ти що? Батракував?

— Ні, вибачайте на цьому слові. Заробляв собі на прожиття та і вчився як потрібно господарювати. Там же і навчився ложки робити із грушкового дерева. То були кремезні ложки. Десять років така ложка була мені в пригоді за самостійного життя та ще й у колгоспі нею послуговуюся, бо теперішні дерев'яні — тільки взяв у рот і одломи-

лась, чи вищербилась, і дряпає потім губи. А з алюмінію — ламається та ще. триклята, пече в губи, коли добре не вистудиш. А тут кричати: давай, давай. Не наїсишся, а напечешся, а тоді облизуються, як собака після палиці. Ото таке.

— А чого ви, дідусю, босий? Вам би на старість берегтися, зараз хоч і весна, але ж не тепло можна простудитися. Ми старшими людьми дорожимо...

— Отож бачите, — перебив розмову дідусь, — босий тому, що вас не послухав...

— Як саме не послухали, дідусю?

— А пригадуєте товаришу Хрущов, коли ви промовляли в Києві на зборах про розмноження скотини... Це було, здається, через якісь пару років після отієї триклятої голодівки, що була заряджена із Москви... Ви тоді сказали дуже мудро, щоб шкіри з кабанчиків, коли різати на сальце, здавати державі. А коли хто того не робить, і смажить свого кабанчика зі шкірою, а потім їсть її разом із салом, то значить він їсть свої черевики... І як ви це казали, всі ми заляпали так у долоні, що аж у вухах залящало, а потім — як зареготалися всі як один. Отжеж і мудро-премудро було сказано...

— Так ти що ж — певно також з'їв свої черевики, ха-ха-ха! — розсміявся Микита. І всі колгоспники, глянувши на свої босі ноги, засміялися крізь зуби. Не засміялись вгolos, наїжившись від холоду, бо босі були й ті, хто лавно вже не бачив кабанця у своєму обрізаному по саму хату городі. А Хрущов продовжав:

— А чому ж ви не послухали моєї поради, дідусю Опанасе?

— Моя баба — вибачайте мені на цьому слові — так захотіла сальця з осмаленою шкірочкою, що каже, хоч і на Сибір, або й ще дальше, а хочу підсмаленого до смерті... Мусів послухати, бо і сам, правду кажучи, за ті десятки, чи скільки років, що ми не були спроможні на хоч поганенького кабанчика — захотів, як перед смертю. Щоб пригадати собі ті часи, коли ми щороку мали не кабанчика, а кабанюру, якого кололи на Різдвяні свята. Сала, бувало, з того кабанюри на весь рік вистачало... Та й босі, слава Богу, не ходили, хоч смажили зі шкірою та хіба ж такою, як з того з'їденого кабанчика?..

Від такої розмови всі, що стояли в черзі, переступали з ноги на ногу і ковтали слину. Дехто від того ковтання почав гикати.

— Не журіться, дідусю, — продовжав «прем'єр большой страни», — я вже веду розмови з англійським урядом, щоб захопити декілька англійських господарів, такі справжніх господарів-фермерів, щоб вони допомогли нам організувати справжнє хліборобство, тоді й ми будемо їсти смалене сало.

— Ех... товаришу Хрущов, — перебив розмову дідусь, — коли б ви поставили комісаром хліборобства отого господаря, що я у нього служив, то і навіщо вам закликати їх з Англії. А скільки тих господарів загинуло у нашій країні... еге-ге... Сам Сталін, царство йому мавзолейне, приєднався на конхверенції у Тегерані, що знищено десять мільйонів господарств! Десять мільйонів!!! То ж не жарт! Та хіба ж ми зараз кланялися хлібця в Канаді та в Америці — в тієї буржуйської гідри? Мали б свій по самі ось кулі! — і показав дядько вище голови.

— А ви, дідусю, змогли б піднести нашу господарку?

— Так... безумовно міг би, коли б із самого початку існування колгоспів мені було запропоновано. Але зараз я вже старий, підтоптався дуже. Стою і ноги вже трясуться, а мушу стояти. Ви розпитайте, може хтось і є з недобитків-господарів. А найкраще, кажу, було не руйнувати отих хліборобів, за яких нагадав товариш Сталін на тегеранській конхверенції.

— То я в тому, дідусю, не винуватий. Та робота з тими господарями належить Сталінові. За таку роботу ми вже його із мавзолею вивезли на кладовище і поховали там назавжди.

— А можна, товаришу Хрущов, ще щось запитати?

— Запитуйте всі хто хоче, тепер вільно, то за Сталіна воля людини була затиснута. Зараз зовсім інакше. Що ви хочете, дідусю, ще сказати?

— Та хочу вас ще запитати, що коли після того, як ви утекли з України, а прийшли німці, то вони у Вінниці, у парку, знайшли могили. Хто то за люди? Чи і вони були кулаки, чи ні. — пробачте мені на цьому слові, а то ж було здається, за вашого урядування в Україні?..

— Так, це було за мого урядування, але, по-перше, це було виконано по наказу Сталіна, а по-друге, то були вороги советської влади — влади робочих і «крестян».

— А хіба ж то не були робочі та християни, чи «крестяни», як ви сказали?

— Так, але то були націоналісти, шовіністи...

— Не знаю, хто такі шовіністи, чи як ви сказали Певне ті, що хотіли їсти...

— Шовіністи, — вів далі Нікіта, — це ті українці, що люблять свою мову й ненавидять мови інших народів, і хочуть відокремлення від російського свого старшого брата. Таких людей ми й називаємо ворогами людства, бо вони не люблять нас, лише себе. Себелюби! — І щоб злагіднити розмову з дідом Опанасом, Хрущов звернувся до нього: — Напишіть заяву до голови колгоспу, щоб видав вам черевики, хоч із свинячої шкіри, коли немає якихось краших.

— Спасибі, спасибі. Мені були видали черевики, коли, ось пару днів тому, як їздив у Київ. Але коли повернувся, мусів і черевики повернути. Каже голова, що комусь ще треба видати при якійсь нагоді. А я й не домагаюсь, бо ж хіба не знаю, що значить слово «немає». А ось коли я був у Києві, то бачив як горіла величезна бібліотека. Я питався чого вона горить, та так і не допитався. А мій онук, що ходить зараз в Інститут Народньої Освіти, аж заплакав, коли я розповів про це. Каже, в Москві, бачите, не горить ні бібліотека, ні музей Леніна, а у нас горить. А в нашому інституті наука в російській мові, а чому, каже, не в нашій рідній? Знову, каже, ховають від нас мову, як було і за царя. Українців, каже, що люблять свою мову, називають шовіністами, а свою мову підсувають, чи, прямо сказати, впишають у наші голови. Послухайте, каже, якою мовою говориться у нашій столиці? А що вже говорити про інші міста? Та й не диво, каже мій онук далі, бо сам товариш Хрущов зарядив до 1980-го року знищити зовсім нашу українську мову. — звиняйте, пане Хрущов на цьому слові... вибачаюсь товаришу Хрущов... Я вже старий... дайте мені спокійно вмерти. Мені вже нічого не кортить. Але хотів би, щоб мій онук знав свою рідну мову так, як і ви, товаришу Хрущов, знаєте свою...

— Как ваша фамилия? — гукнув нараз Микита.

— Опанас Недобиток...

— Так ось, товариш Недобиток, — почав Хрущов ладніше, — російська мова найдосконаліша, яка ж для вас різниця говорити українською мовою, чи русскою? «Всьо равно!» Сам Ленін говорив російською мовою!

Дід Опанас під злі погляди інших колгоспників, що стояли в ряді, побоюючись чим скінчиться уся ця розмова, не здався.

— З ваших слів, товаришу Хрущов, мені зрозуміле лише одне, а саме, що тих людей, які люблять українську мову зветь ворогами людства, але тоді дозвольте ж і мені ось тут ствердити, що і ви любите свою мову... Хто ж тоді ви?

Тут підскочив до діда Опанаса голова колгоспу і лише глянув в старечі очі, і дідусь замовк. В тій самій хвилині голова підскочив до «прем'єра большой страны» і відрпортував:

— Уже борщ зварений — справжній український борщ із кукурудзяними галушками — дозвольте попрохати вас, товаришу Хрущов, на смачний обід!

.....

ВІН: — Ти віриш в сни? Мені снилось, що ти мене любила. Що воно означає?

ВОНА: — Що тобі тільки про це снилось!

ХВОСТАТИЙ КОМСОМОЛЕЦЬ

Довкруги нашого села нарід уже запроваджував свою пролетарську владу, а в нас ще чекали до неділі. Звичайно, в неділю таки більше часу на революцію.

А в неділю зібралася нас громада хлопців, відважних молодців, і гайда з ножами до двора революцію справляти. Ну, тут же є й з чим комуну рошити. Тут і качки й кури, індички і телята.

Мої товариші робили комуну з курми, а я до телят забрався. Відчинив хлів та й агтую серед них:

— Вставайте гнані й голодні бички! Підіймайтесь телята, чуєте: сурми заграли — час розплати настав! Воля тепер!

А вони повітягалися на соломі та й дивляться на мене дурними очима, а я на них, але, вставати й не думають. Тоді я їх батогом! Бички хвостами псадирили і в підскоках з хліва.

В цю мить надійшов дідич. Один бичок з розгону ввігнався на нього, той тільки крикнув, замахнув руками як вітряк і повалився неживий на землю.

Під вечір усе вже було покінчене: лежав убитий дідич, пеклися зарізані кури, качки та інші буржуазія. Тільки не знали ми, що зробити з тим бичком? Під ніж його не можна — він же теж революцію робив — убив дідича.

Рада в раду і послали ми до начальства післанця по раду. А на другий день привіз післанець від начальства приказ: заложити комсомол і бичка за заслуги для революції вписати в почесні члени, ще й якусь медалью для нього привіз. Ми так і зробили — треба слухати своєї советської влади. Правда, наш післанець після того кудись подівся, мабуть зрадив пролетаріят і пішов у повстанці.

За кілька днів прийшла чутка, що приїде до нас сам товариш Лейба Першомайський, голова районного ревкому. Ми вчепили нашому комсомольцеві медалью, що начальство прислало, і, тримаючи його на мотузку, чекаємо на приїзд. Нараз на дорозі показався бичка з ревкомом. Ну,

алеж і вбрався він — весь у червону одж. Щоб всі знали, що він не царська шишка, а комуністичний ревком. Ми всі тільки роти пороззявляли й дивилися, а наш бичок і не зважає, що тут така парада — задивився десь на бік за коро-
вами. Аж як ревком їхав біля нього, він оглянувся й побачивши червоне, раптом вирвався з мотузка та в одній хвилині перекинув бричку в калабаню. Ще товариш Лейба не підвіся з болота, а вже бичок його ззаду геп! — стрімго-
лов у кропиву, що росла під плотом. Аж тоді ми схопили нашого войовничого комсомольця.

Після цього почалося слідство. Ревком відразу накинувся на нас: «А ви, дураки, хто вам казав такого фашистського бичка в комсомол записувати?! Хто вам, неотесані малороси, казав йому медалью чіпляти? Зарізати його, контр-революціонера!»

Аж тоді ми взяли, що наш післанець одурив нас — він навіть не був у начальстві. Але за нього потерпів бичок. Ще того самого дня ми зарізали його і справили з нього гостину ревкомов. Ще й одну лопатку з хвостатого комсомольця звів товариш Лейба Першомайський своїй жінці на шибас.

Із сатири «Перія» (Київ):

ДОБРИЙ ГІСТЬ

(За народними мотивами)

— Я пам'ятаю: ти зимою в мене
Сидиш, бувало, й сизячи заснеш
Чому тепер, чому тепер. Семене,
У гості ти ні разу не з'являєш?

Семен знітивсь В очах у нього подив:
— То ж зраз л'то... — витер він чоло. —
Узимку я погрітися приходив,
Бо в мене в хаті холодно було...

Ф. Данько

ЕЙ, ЯБЛУЧКО...

(Цей фейлетон, хоч і написаний перед другою світовою війною, але й дотепер актуальний. — Ред.)

Світ переживає тривожні часи. Кожний день грозить бурею, а то й градом у формі бомб та гранат, що побиває не колосся, а людські голови. Переживаємо і ми разом зі світом, бо покищо мешкаємо на т. зв. Землі.

Здавалось би, що у таких часах замовкнуть усі малі струни в наших грудях, а дзвенітимуть в один тон тільки ті великі і сильні.

Ба! Але від чого ми є українці.

Розмовляв я недавно з одним старим дідцем, що на далекій Полтавщині провів діяльну молодість, а в Галичині доживає віку.

— Сорок років беру участь, — казав Степан Іванович, — у нашому громадському житті. Бачив на своєму віку багато дечого, пізнав неодну людину, навчився неодного. І подумайте: щойно недавно прийшов я до дуже сумного заключення. Кожного разу, як над Україною збиралися хмари, чи заносилося на якусь велику зміну — тоді наші люди вищукували собі «яблучко». В 1905 році знайшли проблему: чи нам іти спільно з російськими революційними партіями, чи окремо, так сказати, як самостійна група. Тут земля горить під ногами, а земляки цілими днями дискусії ведуть. Вислідом тих дискусій було те, що наш скромний таборець поділився бідолашка спершу на дві частини, а опісля і на більше. Очевидно, прогавили через те не один пригожий момент, закапостили неодну справу. Котили, так сказати, яблучко то сюди, то туди. Потім у 1918 році теж повищукували собі проблеми і замакітрували ними голови. А події не ждали, йшли та йшли, минали нас, а вкінці зовсім минули. Принципіальні справи відходили на задній план, а всяка «чепуха» ставала принципіальною. До горла собі люди дерлися і кожний вірив, що за великі речі. А глянеш ніч, з перспективи двадцять, чи скільки родів, і сміх бере. Шоправда, гіркий він як полин, але бере...

— Так значить, Степане Івановичу, посилення якоїсь гарячої дискусії над дрібними справами означає, що йде якась велика доба?!

— Не мусить бути. Бо ми, бачите, любимо повсякчасно на дрібницях зуби ламати, язики стрепіхати. Але велика доба обов'язково визиває в нас якусь велику «проблему». І го не одну. Родяться одна за одною, а кожна «важна», а кожна «актуальна», а кожна «конечна», бо без неї не бути.

Слухав я старого, досвідченого чоловіка і думу думав. Гей! Чи часом і в нинішніх, вагітних у наслідки, тяжких відповідальністю часах не починаємо ми котити «яблучко»? То сюди, то туди, то саяк, то так...

Є всі познаки на те.

Може в спокійніших часах покатулькали б і — годі. А в таких як ось, то не так швидко спічнемо. Традиція не дозволить.

Я не є приклонником чужої пісні. Пощо? Маємо своїх, може навіть і забагато. Але в данім випадку я за одну чужу пісню. Треба б її час до часу поспівувати.

«Ей, яблучко, да куда котінса»...

Галактіон Чіпка

ЗМІНА ЖУРБИ

Мама дуже схвилювана, що син довго не вертається з рандки. Сидить допізна і жде. Врешті каже до чоловіка:

— Чекатиму лише до 11 години. Якщо не прийде, то йду спати. Хай потім журиться мама дівчини!

— ☆ —

З ГАРАЗДІВ У ПОЛЬЩІ

Прийшов робітник до лікаря на перевірку. Після ґрунтовних оглядин лікар каже:

— Не знаю сам, як допомогти вам. Якщо дам лікарства ві Сходу, то напевно вас викінчать, якщо дам вам лікарства із Заходу, то тоді викінчать мене...

— ☆ —

ЖЕРТВА ЗВ'ЯЗКУ

— Цілих два роки писав я їй любовні листи...

— А потім?

— Потім вона вийшла заміж за листоношу!

СКАРГА Ч. 1.

Москва — Кремль, тов. М. Хрущову.

— Злізай же зараз, а як ні, то батько полізе нагору
шукати тебе!

З тваринної фарми лист до Хрущова
Шле сухоребра, бідна корова.
— Здрастуй товариш, рідний Микито,
Горем великим вщерть я налита.
Як нам укластись в призначену норму.
Коли в нас на фермі немає корму.
Як нам догнати капіталістів,
Коли в нас на фермі ні пити, ні їсти?
Я тут горюю, зсохлася, плачу.
Не можу виконать молокоздачу.

Подружка ясельна, корівка "Маня"
Теж нарікає на соцзмагання.
Ми вже до того тут дозмагались,
Шкіра і кісті на нас лиші zostались.

А ваш губошльоп комісар із району
Брудно обляяв "Маньку" червону
Ще й нахвалявся, трутень ледачий,
Всіх нас погнати на м'ясоздачу!

Минулу зиму нас так кормили,
Що аж корівник на корм розшили:
Вже третю добу стоїмо без водиці,
Скажіть одверто, чи так годиться?
Позаторішнюю трухлюю трину
Нам засипають тут за драбину.
Від п'ятирічки до семирічки
Силос зогнилий мішають у січку.

А наш племінний вже до того дожився:
Роги насторчилися, хвіст опустився!
Як з ним злучатись? Аж серце в'яне!
На нього просто аж гидко глянуть!
А ви ще кажете: "Двійку телити"...
Тобре в Москві про двійнят говорити.

Слізно благала я райселькора
(До нас на ферму приходив він вчора),
Щоб допоміг нам правду сказати.
Скаргу коров'ячу вам написати.

Селькор подивився на мене грізно.
Вдарив по ребрах ланцюгом залізним.
— Язика за зубами тримати не вмієш!
— Здуру ревеш, чи із жиру дурієш?

Отакі з району приходять селькори.
Ой, горе, Микито, із ними нам, горе!
Вони і в газетах друкують, нездари.
Що ми тут жируєм в колгоспних кошарах..

А це спасибі доярці Олі.
Тій, що училась даремно в школі.
Десять років пропало марно...
З атестатом попала на ферму.

Мені аж стидно за нашу радвладу.
Що дала Олюсі невдалу посаду.

Колись тут на фермі була комсомолка:
Сердита, лінива, колюча, як голка.
Вилами під боки, дорічком по-колічях
— А здохла б ти, здохла! — кричала Павліна..

Олюся співає, часом загорює...
Погладить по спині, в чоло поцілує.
І каже: "Страшніше нам в пеклі не буде,
Пропаша худоба, скалічені люди!"

Не нарікайте, що в нас нема масла.
Колись ви, здається, самі свиней пасли.
І знаєте добре, як бабця навчала:
"Немає корму — не буде й сала!"

І ще я питаюсь кремлівського гуна:
— Пощо круторогим коровам комуна?
— Чи ж Маркс навчав вас з худоби знущатись?
Скажіть нам по-правді Микито, признайтесь!

Ех, коли б вас так по хвіст та в грязюку!
Скажім, на рік посадить, чи пів року.
Тоді б ви, напевно, із голоду й злоти
Асі розпустили би ферми й колгоспи!

Дали б нам сіна, уволу водиці
Так, як належить, так, як годиться.

Тоді б ми без пляну... Щиро я вірю.
Вдосталь дали би і масла, і сира;
Гори м'яса, а молочні ріки
Вмить потекли би в державні засіки!

Час не чекає, ви ж бо не стійте,
Дійте, товаришу, сміливо дійте!

Совість моя незаплямлена, чиста.
Ваша із ферми — Зозуля Періста!

Скопйювала та ще й узгіднила з правдою

Бузя Корожко

Примітка Редакції: Ця скарга була ще написана в той час,
як в ССРСР микитив всевладний Микита..

525

СПРАВА ВІКУ

В нью-йоркській підземці переповнення. Якийсь молодий чоловік звертається до старшої пані:

— Пробачте, добродійко, скільки вам років?

Пані побуряковіла й злюче відтяла:

— А вам яке діло до того?!

— Пробачте, запитую тому, бо хочу знати, чи можете стояти на своїх ногах. Дотепер стоїте на моїх!..

— ** —

УЗНАВ ПРИЧИНУ

Старому пнякові лікар строго заборонив пити горілку чи вино, а тільки молоко.

Після кількох днів такої дієти сидить він біля столу, а на столі молоко. Пробує пити раз, вдруге, але молоко не смакує. Він кривить губою й каже до дружини:

— Тепер уже знаю, чому так часто кричать малі діти!

ВЕЛИКА ЗМІНА

Стара панна має сучку. Сучка дивно поводиться. Власничка йде з нею до ветеринаря.

— Нічого дивного, — каже ветеринар, — вона потребує самчика, шілком природня річ. Знаю такого, що має тої самої породи самчика, чистої раси. Але за цю прислугу власник жадає 20 долярів.

Стара панна задеревіла. В її понятті світ інакше побудований, і питає:

— Якто. чи я зле чула? Це вона має платити?!

— ** —

СЮРРЕАЛІЗМ

Дощ. Осінь. Дорогою їде селянин.

— Яка погана погода, — каже сам до себе.

— А яке болото на дорозі! — відзивається кінь.

Селянин здивований і заскочений:

— Якто? Ти говориш?! Ніколи я не чув, щоб кінь говорив!

— І я теж ні! — додав пес, що лежав на возі.

— ** —

ЦНОТЛИВА КУРКА

Хідником йдуть дві старші дівчиці. З подвір'я якогось дому вибігла курка а за нею когут. Курка втікаючи потрапила на їздню, і над'їжджаюче авто забило її.

— Бачиш, яка порядна курка, — каже одна дівчина до другої. — Воліла самогубство ніж насильство!

— ** —

ГЕОГРАФІЧНИЙ ВІК У ЖІНОК

- 15-17 як Африка — частинно дівича, частинно про- сліджена;
- 18-24 як Індія — гаряча і таємнича;
- 25-35 як Європа — спустошена, але ще подекуди інтересна;
- 36-45 як Америка — в найвищому ступені видайна, але вирахована;
- 46-64 як Австралія — кожний знає, де то є, але ніхто туди не рветься;
- 65 і вище як Об'єднані Нації — ще функціонує, але нікого не інтересує.

— Так, я є Павлина Переїхана, але це мусить бути якась помилка!..

КАТЮША

Розцвітають яблуні і груші,
Залишає рідну сторону,
Від'їжджає в Казахстан Катюша
Піднімати дику цілину.

Не співає вже пісень Катюша,
Про тих хлопців, що десь там в бою...
З розуму ізвів її Ванюша,
Честь вона утратила свою.

Нікому тепер її любити,
І ніхто не передасть привіт,
Ой, Катюша, як ти будеш жити,
Як дитя появиться на світ?

А Ванюша вже "удрал" додому
Зайцем заховавсь під паротяг,
Ходить часто Катя до райкому
"По сльозами змочених путях".

Плаче Катя, проклинає долю,
Посивіла в дев'ятнадцять літ...
Пісок їй грізно віють полем,
Очі залива гарячий піт.

Вже посохли яблуні і груші,
І пісень не чути у воріт,
Цілину розорує Катюша,
Чорним став для неї білий світ!

Бузя Коровко

НЕПОРОЗУМІННЯ

Молодий зухвалень пробує в кінотеатрі фліртувати зі своєю сусідкою, а коли вона не реагує, кладе руку на її коліно.

— Ви дуже помиляєтесь, мій пане! — каже обурена дівчина.

— Якто, — відповів здивований молодець, — то це не ваше коліно?!

Рама Черинь

ГОЛОВА

І НОГ И

Одного разу, в садку під грушею, спитав мене мій кум Каленик:

— Що таке голова?

— Куме: Що за дивне запитання?! Хто ж цього не знає? Хіба тільки той, хто тої голови не має, абисте були здорові!

— Ні, куме, ви не крутіть, а таки скажіть мені: що таке голова?

— Та ж те, що зверху. Те, що думає.

— Еге! — заперечив кум Каленик. — А якщо стати догори ногами, то хіба тоді те, що зверху — голова?! А якщо голова не думає, то тоді вона вже й не голова?!

— Куме Каленику, — оборонявся я, — ви мене завжди на слизьке заганяєте! Ото купили собі Енциклопедію Онанького, то й подивіться. Там про все написано.

Хрищена доня Ганнуса принесла Онанького.

«Голова — осідок розуму, в якому зосереджуються всі здібності людини. Тому голова ніби резюмує всю особу, всю людину і робиться її символом...» — читав кум Каленик.

Дочитавши до кінця, ми цілу годину мовчали. А потім кум Каленик заговорив:

— Щось воно, куме, не те. Я цілком певно знаю, що мої здібності не в голові зосереджені. Так помилково думав колись мій тато, коли шовечора різкими підганяв мене до науки. І чого йому хотілось, щоб з мене вийшов доктор чи учитель, коли всім відомо, що швець багато більше заробляє?! Але тато все мене вчив, і тому я до вісімнадцяти років нічого не навчився. А тоді мій тато вже посоромився такого здорового парубка бити, і я став йому допомагати в шевстві. Не знаю, де в мене той осередок мозку, але шев-

ство моє в руках, а не в голові. І краще від мене черевиків не пошиє ані мій батько, ані Київська фабрика, ані навіть жодна американська фірма.

А як льон мнуть або ногами виноград топчуть на вино, або як танцівниці на сцені дрібушки вибивають — чи може так швидко думка стрибати?! А бігуни або футболісти? Чи будуть вони дожидатися, поки їм голова дасть наказ — в котрий бік м'яча вдарити?! І чи буде той м'яч так довго в повітрі висіти? То ж де тут осідок розуму?

— Тату, мама кличе! — почувся з сусідньої хати пискливий голосок Ганнусі. Кум Каленик вихром полетів на той поклик, лишивши Онацького і навіть не сказавши «гуд бай». Мабуть таки не в голові були зосереджені його здібності, або принаймні — не всі.

А я ще довго сидів під грушею і думав... Про голову і про ноги.

Мабуть, голова таки важливіша, ніж ноги: «О, то голова!» — говорять про розумну людину, але ніколи «О, то ноги!»... Так говорять хіба що тільки про гарних дівчат... Або ще так говорять: Голова — добре, а дві — ще краще». А що двох голів людина, при найширшому бажанні не могла б придбати, то мусить іти на спілку з кимось іншим, або навіть і оженитися, хоч при таких розшукуванні другої голови чомусь більше уваги звертають таки на ноги. Отже, може таки ноги більш важливі? Але ні: інша приповідка каже: «Куди голова, туди й хвіст». Але який же у людини хвіст? Модерна людина його не має. Не має хвоста навіть і модерна відьма. Ця приказка певно походить ще з часів мавполуподини! Тепер же хвостом уважаються в цьому випадку ноги. Голова керує людиною і наказує ногам куди йти, а без голови ноги дурні і нічого не знають. Тому те, що вину й відповідальність складають не на ноги, а на голову. «От дурна голова!» кричить мати на дівчину, коли їй з рук вислизнула тарілка й розбилася... На перший погляд — чим же тут завинила голова, коли капосна тарілка сама з рук покотилася?? Але коли пірнути в підсвідомість і заважити згадки про вчорашню солодку зустріч з Мирославом, тоді стане ясно, що винна таки голова...

Тому то й кажуть про винну голову, що вона дурна,

бараняча, куряча, капустана і навіть соломою набита.

Ноги ж тільки ідуть покірно, куди їх веде голова, чашом тільки — як грає добра музика — «самі танцюють», а коли ж голова погано справляється з своїми обов'язками і «за дурною головою нема і ногам спокою», тоді народна пісня співчутливо каже про те, як «ніженьки болять».

На ноги вину не складають. А треба б.

Бо мені саме пригадався такий випадок:

Наше патріотичне товариство «Соборна Галаганівка» одного разу влаштувало грандіозний баль. Залло прикрашено національними гербами Галаганівки та великими кольоровими балконами; на вечерю подавали шампанське, краківську ковбасу і вареники з кислотою капустою. При вході кожна дитина одержала безкоштовно жувальну гуму, а головне — найняли справжню музичну банду в складі чотирьох осіб: один скрипаль, один грамофон, один бубон і один барабан. Що то було гамору, що то було реготу! Мешканці з будинку через дорогу аж поліцію викликали! Банда була пристійна, музична і нікого не біла, ані її ніхто не кривдив.

На цей баль пішли й ми: я з жінкою, а кум Каленик із своєю.

Незалежно від того, де осередок його здібностей, кум Каленик від мене хитріший: він зараз же прослизнув за своєю Катериною і міцно засів десь під стіною у третім ряду. А я зловився.

— Василю! Іди сюди! Вже з місяць тебе не видно! Чити від нас ховаєшся?

Хочеш-не-хочеш, мусів я завернути до бари, розставленої, як пастка, при самім вході.

— Що будеш пити? — запитав один. — Фундюю горілку на всю кумпанію!

— Та... Я вже при обіді пива випив, я б так тільки соди чи севен ап!

— О! З яких це пір ти став такий святий та Божий? — зареготали присутні.

— Він певно боїться жінки, — кепкував інший.

— Він боїться, що й йому прийдеться зафундувати!

— Не бійся, пий, ми твого не хочемо!

— Ми багаті, ха-ха-ха!!!

— Та що ви, хлопці, — одбивався я, — мені просто пити не хочеться, але вже як ви так припрошуєте, я вип'ю.

Шинкар-доброволець хлопнув у склянку горілки з содою. Це примітивне несмачне питво елегантно називалось «коктейль». Чарка пішла кругом.

У голові склалися рахунки: тут, за барою, сидить нас тринадцятеро, і якщо один одного почастує тільки однією чаркою, це винесе 169 чарок. 169 чарок по 40 центів кожна — 67 доларів 60 центів. Скільки газет чи журналів можна було б за ці гроші передплатити... Але який же то дурень «уфундував би» своєму кумові річну передплату української газети?! А от попробуйте не уфундувати чарки для веселої тринадцятки — то вас і кури засміють!

Отак і я засів, силою, впливаючи в себе і своїх сусідів чарку за чаркою. Голова наказувала ногам встати і піти геть, але горілка прикувала до підлоги залізними ланцюгами, і вирватись було несила. Злібності переселились з голови у ноги, голова стала порожньою, а душа опинилась у п'ятах. Добре, що кум Каленик завчасно переніс всі свої злібності в ноги, і вони врятували його голову від горілки!

Почала діяти музична банда. Таких бубнів певно і в Африці немає! Довелось грамофон поставити на найвищу подугу. Скрипаль виявився і співаком. Спочатку він, невідомо якою, але слов'янського кореня мовою простівав такі куплети:

Ді-Пі! Ді-Пі!
Ю-ха-ха! Ю-ха-ха!
Глупі! Глупі!
Ю-ха-ха! Ю-ха-ха!
Ді-Пі! Ді-Пі!
Скупі! Скупі!

— Ю-ха-ха!!! — підхопила наелектризована юрба.

Для відпочинку відтарабанивши польку, соліст знову вирячив свої рачі очі й почав якусь пісеньку польською мовою, де «козака» римував до «лайдака» і «дурака». Присутні тишились і входили в темп.

— Що воно за покруч? Якої воно національності? — спитав тільки но прибулий «новачок». Він випив тільки одну

чарку і ще добре розумів, що діється навколо.

— Це наш. Тут народжений, поляк, але ж і голос має, бестія! Гучномовець перекричить!

— Так, але ж ви співає образливі речі про нас, та ще й по польськи!

— А, то дрібниця, та й хто його там слухає? Хай собі співає. Головне, що добра банда, і дешево бере. То вже мусимо їм дозволяти все, що хочуть, а то розгніваються, не схочуть грати, і тоді доведеться іншій оркестрі шестеро більш платити! А так всі ті гроші ідуть нам у касу, і вже матимемо досить і на національний фонд, і на зміцнення Галаганівської соборности, і на делегацію на світову конференцію, і на пропаганду української культури та окремішности від інших націй...

От ми собі й сидимо, чарка іде другом, друга, третя і десята, банда реве та стогне, як Дніпр широкий, а люди танцюють і вигукують «Ю-ха-ха!» І таке воно все миле і своє!..

Національно-свідома голова говорила, що ці засоби для пропагування української справи обертаються у ганьбу і приниження нашої гідности, що ці танці під польську дудку нічого доброго не дадуть для національної свідомости нашого доросту. Голова наказувала відіслати геть «банду» та йти додому. Але ноги прикипіли до бари, тупали в такт бубнам і самі йшли до танцю... От і подумайте, що являється символом людини і де саме зосереджуються злібності людини — в голові чи в ногах.

НЕ ДИВУЙСЬ

(З узбецького гумору)

— Мені здалось, що йде осел,
Коли ти вийшов із-за рогу, —
Купець, глузуючи отак,
Раз мудреця зустрів старого.

— Ти не дивуйсь, — мудрець мовля, —
Що приверзлась така картина.
Мені, наприклад, теж здала
Здалось, що тут стоїть людина!

Петро Ребро («Перепь»)

ДВІ СОРОКИ

Дві сороки білобокі
Скрекотали на вербі.
Дві сестриці білолиці
Те побачили й собі:

— Знаю точно, єсть і свідки,
От ей-ей! — зі стелі сторч!
Вчора впала у сусідки
Отаженна муха в борщ!

— Що ти кажеш? Буть не може...
То не муха. Мабуть міль...

— Міль не міль, а дуже схоже.
Ні, скоріше — був то джміль.

— Джміль? Навіщо, сестро, знизка?
Це, звичайно, впав кажан!
— Як на те пішло вже — кішка
Стрибонула у казан!

— Ой, не кішка, а овечка...
Годі, сестронько, облуд!

— Ти від правди недалечко,
То, їй-Богу, був верблюд!

— Нащо вигадки — не знаю...
Це ж бувальщина, не сон.
Говорить — так все до краю —
Впав у борщ напевне слон!

Говорили хтозна-поки —
Не ввібрать у короби...
Не дослухали сороки,
Впали мертвими з верби.

Валентин Бичко

КИРИЛО І ЧОРНИЛО

На скатерть перекинувши чорнило,
До матері сказав малий Кирило:
— Ну, досить, мамо, не сварись дарма.
Хіба ж у нас чорнида більш нема?

Л. Фомевик

СУЧАСНІ ПЮГОВІРКИ

- Один віддає честь людині, десятьох — шалці.
- Ахіллес перейшов до історії, але не пілий. Тільки його п'ята.
- Є такі дівчата, що знають більше моряків, як адмірالی.

- Від коли я купив хату, не платив ще ні цента за напругу.
- Я знаю. Про це казав мені вже ваш столяр, муляр, маляр і водопровідник.

ВЕЛИКИЙ БРАК

Наречена мільйонера сидить з ним на любій розмові.
Він питає:

— А чи ти любила б, як би я втратив усі гроші?

— Так. — зідхнула дівчина, — тільки мені дуже тебе
бракувало б!

БЕЗ ДИПЛОМАТІ

— Ви маєте дуже гарну жінку!

— Я сказав би те саме вам, як би вона була вашою
жінкою!

ТЕМПИ АМЕРИКАНІЗАЦІЇ..

Американка телефонує до своєї приятельки:

— Дуже тобі співчуваю. Я довідалась, що твій чоловік
утік з твоєю покоївкою!

— О, дрібниця, я й так хотіла її звільнити!

НЕ ПРИЙМАЮТЬ . . .

Тимофей Грубошкіров став офіцером червоної армії.
За якісь там заслуги в боях з німцями. Після закінчення вій-
ни, не маючи ніякої перспективи на працю в «цивілю», за-
лишився у війську.

Грубошкіров походив з безпритульного наблання кому-
ністичної системи, тож і любив дошкулювати меншим і слаб-
шим. У війську дошкулював солдатам, бив їх і карав. Якось
прийшов він на свою квартиру дещо підпитий і каже до сво-
го джури:

— Іване, нагнись!

Іван виконав приказ і тоді Грубошкіров розмахнувся й
таракнув джуру в лице. Той скривився, а Грубошкіров, смі-
ючись на весь голос, каже:

— Получив?! Отож іди та надай на пошту!

Джура вдарив заклобуками і вийшов. Довго думав на
самоті, що йому робити. Врешті вернувся назад до кімнати
«начальства». Грубошкіров саме лагодився до сну. Іван не
розгубився, сплюнув в кулак і з усієї сили гепнув Грубо-
шкірова в пику.

Той в крик. — Ти що?!

— Голошу слухняно, що ваш удар віддаю назад, бо на
пошті без марки не приймають!

Гриць Мотика

Ц о р и р о к у

В Е С Н А

Статистично і згідно з календарем весна почалась уже
давно і повинна б горіти кругом нас, і хоч в голові мого
сусіда давно цвірінькає, весни ще нема. Дивлюсь у вікно на
сіре закутане небо, на квітнево-холодні дошані вітри і чо-
мусь пахне для мене листопадом. Не весниться в Чикаго, в
Чикаго нема весни.

І моя думка втікає від мене, летить тугою туди, де по-
між квітневій тучі усміхалося веселе молоде сонце і теплом
вманювало мене на двір. Я слухав як вистрілом пістолі ло-
милися леди, як криги ставали запорами на закрутах річки,
як топився сніг і потічками спливав довкруги моїх ніг. Ма-
нили вулиці калюжами, а дахи скапували рештками льодової
води, за пиття якої карано мене заборонаю виходу. Але я
викрадався із хати і шукав на м'якій перемоклій луці пер-
ших квітів. А потім кінчалися тучі, всюди горіло весняне
сонце, кругле, вдоволене і відважно-веселе. Де тільки гля-
нув соняшний промінь, все запалювалось до життя і за при-
кладом трав рвалося на світ. Мов на наказ отвірались пупля-
ні листки, чепурились квітом яблуні та вишні, із лугів і піль

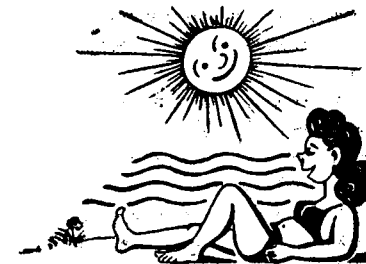
несло деготом свіжості, зривалась весела пісня і запахом бозу оп'янювала тремтливі вечорі. О, весно, де ти?!

Я знаю, що перший весняний день і перший день весни рідко подають собі руки, але не можу погодитися із тим, що перший день весни не відрізняється нічим від першого дня зими, а перший весняний день приходить під руку із літом. Пропадають дні у сніговіях і подувах льодового вітру, та мимоволі відчуваю, що щось не так, як було досі. Бачу незліченні знаки, що надходить зміна. Із вирію полудня, із Фльоріди, вертаються всі шукачі тепла і приносять із собою запах соняшних променів. Горюю летять наші крилаті приятелі, летять ключами і радісним криком вітають знайомі місця. А долем мандрують гуртами, без ладу, двоножні мислителі й старанно сминають себе взаємно, бо належать до різних партійних переконань.

Переходжу поза хату Миколи і подивляю свіжо висипаний паруючий гарбіч. «Вже весною пахне всюди!» — пригадуються старі мелодії і я, підсвистуючи їх, швидко віддаююсь від знайомого місця.

Коротшають тіні. Я мрію про соняшний вікенд і сухий клаптик землі за містом, щоб сісти й на хвилину забути гуркіт моторів, безупинний поспіх тисячей людей та пересичене саджею і автовими випарамі закатарене повітря. Вітром і криком переганяються діти на коліщатах і, падаючи, придержуються моїх ніг, паперові орли шнурками полкуют на мій капелюх, а коли віддалюється крик, чую як цвірінькає пара червоношийок, що звиває собі гніздо. Післядопцева ніжність повітря напуває день запахом, неначе б він родився на фармі, і несе із собою ліниве вдовolenня весняної гарячки. Над головами тихне крик диких гусей, зроджується бажання мандрувати й шукати пригод. Молодь в'яне до незнаного і тужить за коханням, бо із криком диких гусей злітає щось таємниче і підбурююче, щось, що напуває сумом і шастям, щось, що люди чують і розуміють, але не вміють пояснити.

«Весна вже йде, всім щось несе!» — співав я колись, але вже давно перестав, бо кожна весна несе нові видатки й клопоти. Треба направити кару на літні прогульки, платити перші рати численних іншур, перемалювати всі кімнати і мити всі вікна з обох сторін. Шкода, не буде часу на балачку з Миколою.

Л І Т О

Літо — це та пора року, що приходить зараз по весні. Якщо та весна є. В Чикаго літо приходить зараз по зимі, бо весни нема. Коли природа розділяла пори року, на місці Чикаго було велике болото. Природі жаль було марнувати весну на такому болоті, перескочила його і тому чикагська весна є у Філадельфії. В Чикаго є зима, потім віють вітри, потім є холодно, потім є мокро, потім знову віють вітри, часом — на диво — покажеться сонце, і ще люди не приготовились до весни, а вже є літо.

Є два літа: календарне і природне. Календарне літо починається тоді, коли відкривають пляж. Ще дехто каже, що тоді ніч найкоротша. Я про те не знаю, моя ніч все найдовша — через шапу.

Природне літо приходить до Чикаго як гангстер, несподівано і нагло. Прийде і переверне все догори ногами. Температура із нормальної підскакує до кип'ячої, сонце знижується на твої плечі й смажить тебе на стейка. Вся вологість з озера присідає тебе безборонного і горе тобі, коли твоє серце має якийсь любовний дефект. Кип'ячий жаром і насичений вологістю день нарешті кінчиться, ти в поті чола ловиш тяжкий вдих і радієш, що під вечір охолонеш, але усмінене іронією сонце ховається за хмародери й лишає тобі парну безсонну ніч. Так починається в Чикаго літо.

А потім ідуть монотонні перепалені дні, коли візки із мороженим спричинюють ексиденти, коли сонце варить вулиці міста і випалює в асфальті діри; коли порядні громадяни обкладаються папером у парках і той папір лишається за ними на вічну їхню славу; коли люди шукають ночі над озером, лишаючи на ранок банки від пива, гори недокурків, а часом і дещо з гардероби; коли мільйони комарів присмок-

туються до твого сумління, якщо тільки скинеш свою верхню поволоку і ти пізніше тижнями шкрабаєш своє ґрішне тіло.

У кожну вільну хвилину змоторизований народ шукає за містом доброго пасовиська і пікнікує, а над містом висить сумна хмара автового диму й дразнить пішоходам ніздря.

У суботи й неділі чикагівці облягають докочільні озера. Ті, що йдуть на матримоніальні лови, йдуть на Женева лейк, закохані пари на Факс лейк, новоженці на Кристал лейк, політики на Ціріх лейк, а патріоти на Равнд лейк. На озеро Мішіґен їде тільки той, хто ще вживає минулорічний купельний стрій.

Гаряче літо в Чикаго й нікуди від нього сховатися. Часом повіє вітер, так, неначе б отворив хто двері до лазні. Добре, коли віє вітер, який би він не був. Вже сама думка, що віє вітер, охолоджує тебе і ти відвідуєш одну таверну менше. Мене вітер охолоджує тільки тоді, коли я вилізу з води. Але ось ідуть дівчата, віє вітер, зриває з них тих кілька грамів одягу й пестить їх охолоджуючим подихом. Хотів би бути вітром! Ох, як би я віяв! Я віяв би і віяв, і повівав і підвівав, і навівав і привівав, і багато під час літа працював би. І знаю, що мене любили б за мій охолоджуючий дотик. Приємно мусить бути вітрові тоді, коли охолоджує розпалені тіла. Коли охолоджує вітер, кожний горнеться до нього. Хотів би я бути вітром у літі. Але я вітром не є, і тільки заздрісно дивлюсь, що той вітер у літі виробляє.

О С І Н Ї

Як літо постаріється і відійде на емеритурі, тоді його місце займає осінь. «Вже осінь!» — тиснуть в ухо слова одного краденого танго, і я мимоволі уявляю собі стареньку бабусю, що схлившись під здоровенним клунком, утікає пустими полями.

Осіню корчаться дні, утікає сонце, танцює дощ із вітром холодну коломиюку, і холодними приморозками сивіють недалеко шпигуни зими. Перший приморозок рідко коли приходить із першим днем календарної осені. Календарна осінь приходить тоді, коли ніч здоганяє день згідно із міжзоряним договором. (Довідавшись, що на плянетах теж є пори року, я відмовив свій квиток їзди на Венеру, бо вже не цікаво туди їхати). Природня осінь починається часом у серпні, але як загуляється, то спізниться аж на жовтень. Із приїздом осені від'їжджає літо, кажучи нам останнє тепле бай-бай. Прощання і довга розлука напуває мене сумом, почувуюсь так як тоді, коли мусів покидати мою улюблену калабаню, де мочився всеньке літо, бо мусів натягати штани й дибати знову до школи.

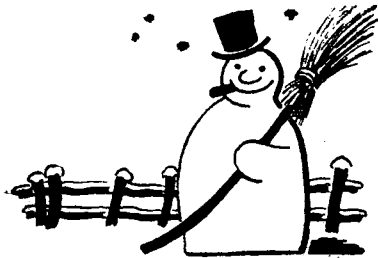
Вже осінь! Дрижать дні міляно-бронзово-золотої краски, повітря зшивається шовком (павутиння, вітер грає фокстрота на рогах хат і вікон, а хмари опускаються на дві милі ближче до землі й пікнікують над нашими головами. Із них сідає на мене туга і неспокій, не можу всидіти на місці, родиться бажання бути якнайдовше на дворі, використати теплоту днів, доки ще не поржавіла пам'ять про літо. Піддаючись тому бажанні беру торбу канапок і виходжу на відтовщуючу мандрівку. Ще не ступив на вулицю, а вже подібний до мене патріот наступає мені на весільний нагніт, і моя думка вбиває його триста три рази. Але я приємно поздоровляю його, немов би від учора, коли я його бачив, минуло два століття, і я стаю з ним на розмову, чи не довідаюсь від нього трохи позакулісових справ. Розмову починаємо від нарікання на життя і весь світ, критикуємо всі заклади й установи, лаємо всіх на кого тільки сяє думка, згадуємо, яке то гарне було наше аристократичне життя дома, аж заобляють ноги й ми сідаємо таки на сходах. Сидячи, пропрошуємось до канапок і сидимо, аж доки згадка про шапу не перерве нашої продуктивної розмови.

Вже осінь! Поволі відривається листя від дерев і присипує моє авто. Коли яким дивним припадком нема авта при авті, я згортаю листя на купки й запалюю його. Задивившись у задимлену полумінь, згадую привидам печену картоплю і героїчні рейди на сливки в чужих садах, і так сню, аж доки який бочкуватий громадянин не закричить, що я димом листя порушив нікотину його легенів. На обчімжаних деревах

стада птиць нараджуються над еміграційним законом, а коли нарешті виемігрують до Мехіко, я прошу небо про краплину дощу, щоб пізнати котра моя машина.

В осені гуртуються птиці, гуртуються й люди, і використовують довгі вечори та ключами літають від одної таверни до другої і в цей спосіб приготують себе на морози. По хатах мішані перші ранні комісії перемелюють минулорічне і творять на майбутнє історії, поеми, оди і сплітки. Зникають з вуличних забав діти, вулиці дивно втихають і порожніють, зате у школах вилітають шиби і виломлюються двері, знак, що розпочалась уже наука. Організації та партійні постой починають дальший тяг своїх курсів вишколу й перевишколу відповідно до політики свого противника й стану своєї каси.

Осінь замтна випусками нових авт і ще двома великими подіями: Мисливсько-риболовський Клуб улаштовує свої всенародні лови на ведмеда і виходять нові програми партій, бо замикаються вакаційні відпочинкові станиці. Қазав мені Микола, що на надходячий імпрезовий сезон забракне календарних святих на всі многоліття наших великих і малих предків. Забавовий сезон починається забавою ООЧСУ, академії ждуть на догідніший погідний час. Вечір відьом і злих духів проходить мирно, бо всі потомились боротьбою за Листопадове свято, яке відбулося в порожній залі. Колиса була біда, бо зала не могла вмістити публіки, сьогодні нема де паркувати авт. Добре було б виняяти кінотеатри під голим небом; публіка могла б заїхати автом і спала б під власним дахом до все тої самої програми.

З И М А

Коли осінь утомиться працею і ляже до сну, настає зима. «Сипле сніг...» — співає старинна старокрайова пластинка і я уявляю собі діда мороза, як немилосерно віє снігом

на закутану снігову бабу. Властиво є дві зими: календарна і природня. Календарна зима коротка, всього три місяці відписати з цілого року, від Різдва до Великодня. Затє природня зима — коли врахувати всі холодні дні — тріває два рази довше і добре в'їється у печінки, заки вирішить уступитись. І природньо воно оправдане: Земля, як стара баба на печі, погрівши півроку одну свою половину, повертається до сонця другою половиною, щоб їй не злізла шкіра, і щоб на бігуні замінити довгу ніч — довгим днем.

На згадку про зиму у кожного чомусь повзе мороз поза шкіру. А на ділі вся журба про зиму то тільки рештки нашого дитячого страху перед холодом, коли-то батьки не пускали нас із хати та у довгі зимові вечори страшили нас сніговою бабою. Через те більшість людей стала песнімістами, зима приносить для них сірі порожні дні та нудні лінійні вечори; тоді довкруги виють холодні вітри, сипле сніг, а із дерев і дахів звисають застрашаючі соплі льоду. Уява малює сніговії, заметіль, льодовий дощ, ожеледою покриті підники, клопіт із нагло погаслими моторами, спізненими поїздами та затвердженням вуличного руху на ховських дорогах.

Та ще є оптимісти, які т шаться зимою. До них належать діти, лещетарі і я. Бо неприємним для мене є тільки те, що треба йти до праці, вставати у темноті, виходити у холод і починати роботу, коли навіть не прокидається ще замерзлий ранок. А все інше приємне. Люблю посидіти у довгі вечери при теплому вогнищі, коли-то вітер грає у комині зимові симфонії, коли снігова баба тріскотом вогню шепоче успокоюючі казки, а дід мороз безупинно малює кристалні образи й фантастичні вобрази. А ранок виблискуює мільйонами брильєнтів на непопаленому блоні накривалі, що ним снігова баба закутала утомлену природу на відпочинковий сон. Я вийду і стану посеред тихого білого простору і не можу позбутися почуття самоти, і світ стає якось чужим, як у сні, як у казці. Над головою сірість олив'яного неба, обрій гине у мрячному срібlistому відблиску, голі дерева потрясають костями замерзлих гілляк, зникає поняття теперішности і, здається, що у скляній кулі пливемо у невідоме без відчуття часу і простору. Та очі томляться незвичним мерехтливим образом, я рушаю з місця й наперегоні з вітром пливу лещетами у далеку долину. Зроджується бажання розпустити крила і майнути понад зачаровану

країну у простори. Але нема часу віддаватися мріям, бо по одній та по другій мій стороні причаєні смоки проваль от-вирають свої голодні пащі, і один запізнений рух ніг може кинути мене у мандрівку вічності.

Я люблю зиму з її діамантовими чарами. Бо чи не є приємно вийти на морозне повітря, здорово-чисте і рум'яне, наповнити ним свої легені та відчутти правдиве багатство кисня, якого так мало у розлогій метрополії. А під ногами тріскотить сніг; який він приємний, коли свіжий, непотоптаний і непоплямлений, коли служить до сніжних боїв. Але який неприємний, коли треба його відгортати і відсувати...

Зима — це період святкування, забав, весіль і знайомств. Звичайно на забаві починаються знайомства, які через численні святкування переходять у романси і весілля, або у ворожечу. Зима, це період концертів, академій, виступів, пописів і невдач. Але той період помалу переходить до історії, бо сучасне громадянство по більшій частині виступає, концертує і пописується в численних барах. Зима, це період загальних зборів, звітів, контроль, лайок, вмін проводів, управ і поглядів. А все тому, що надворі холодно і все життя відбувається у теплих залах. Бо коли тільки трохи по-тепліше, зар'яз гуркотять мотори авт і насадки колишніх: номадів переносять своє життя у зелені простори, хоч мало хто із них знає, куди він їде і пощо.

І Микола любить зиму, бо вона заступає йому холодильник. Як тільки настане перший мороз, Микола вилучує свою холодильню, а всі харчі виносить на порч. Та відкрили це сусідські собаки й коти, і все на ранок лишали Миколі чистий і вилізаний стіл. Тепер Микола пакує все у великий мішок і вішає його на шнурку до бельки під дахом. Пси і коти збираються як і раніше, але не можуть дістатись до мішка, і за кожний вечір Микола наслухається політичних нарад ісів і безплатних концертів котів. Та недавно трапився якийсь кіт, відрізав мішок і не тільки з'їв усе, що було в тому мішку, але навіть і мішок пропав (хоч правду кажучи, не було там нічого спеціального).

S . O . S .

Признаймося: література
В нас досить трухла вже структура...
Поети наші — песимісти,
Бо вірші не дають їм їсти.
Тому музейна наша муза,
Мов в Казахстані кукурудза,
Такі, сердешна, родить рими
Старі, немов руїни в Римі.
Тому то стільки в них приваб,
Як любощів в столітніх баб.

Везе традицій таратайка!
На кожне слово є в нас пайка.
Навіки вічні наша мати
Вже прирیمована до хати.
А що за риму має тато
В дитячих віршах, крім «багато»?
Що не школярик, то Микола
(Щоб римувалося із «школа»).
А що не дівчинка — то Галя,
Щоб пасувала рима «ляля».
Квасолі рима — «бараболя»,
Ну, а для доті, звісно «воля».
Новатори міняють родю:
Римують з «волею» — «квасоло!»

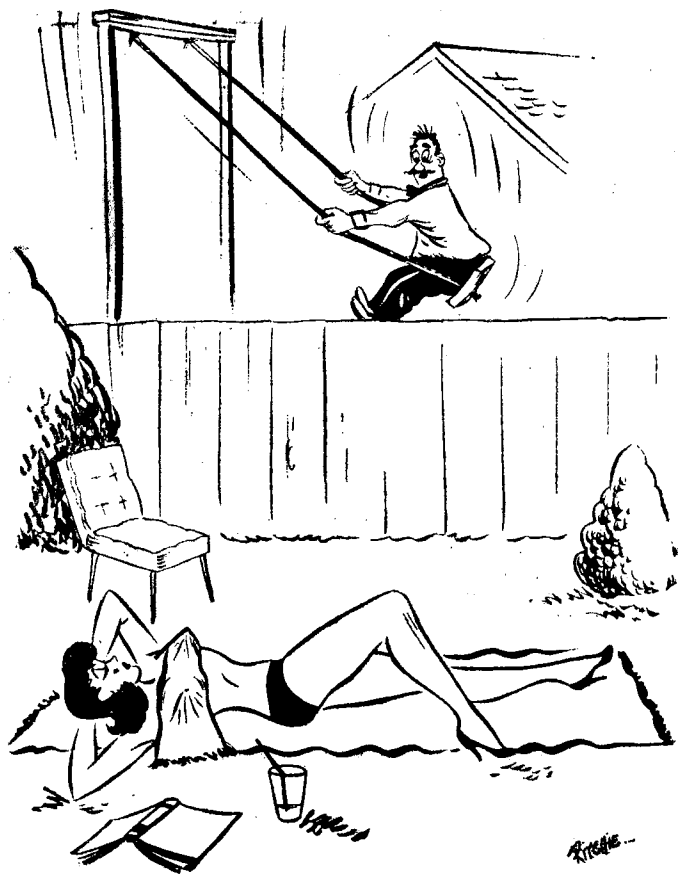
Саме для рими вранці сонце
Нам заглядає у віконце.
А що сказати про любов?
Вона прийде весною «знов».

І зрозуміло всім. наука
У нас римується із «мука».
Йі мабуть ніхто вже України
Не відримує від «руїни».

Мистці, рятуйте якомога!
Ми слова хочемо нового!

Та поки наші модерністи
Закінчать твань абстрактну гризти
І створять нам новітні рими,
Ми не розлучимось з старими

Ганна Черінь

Часом і старого кортить на гойдалку ...

ЯК ПИШУТЬ ВЕЛИКІ ПИСЬМЕННИКИ

Якось у Віктора Гюґо була дуже термінова робота. Щоб не відриватись від неї, письменник остриг половину голови й бороди, а ножиці викинув через вікно. В цей спосіб він змусив себе сидіти вдома, поки не відросте волосся, і тому зміг він закінчити роботу так як він був запланував.

Починаючи працю над новим твором, Оноре Бальзак замикався в кімнати на один-два місяці та щільно затуляв віконниці, щоб через них не проникало світло. Писав він при свічках, одягнутий в халат. Бальзак працював по 18 годин щодня, і в цей час для нього не існувало ні дня, ні ночі!

Вольтер одночасно писав кілька творів. Всі вони були розкладені на столах. Сідаючи працювати, Вольтер ніколи не знав, що саме він писатиме — трагедію, роман чи поему. Залежно від настрою збирав рукопис і починав над ним працювати.

Олександр Дюма (батько) писав тільки на особливих квадратних аркушах паперу. Якщо такого паперу не було п'я рукою, письменник припиняв роботу.

Безнадійно хворий Генріх Гайне не припиняв творчої праці. За чотири дні до смерті він писав шість годин пір'яд. На прохання, щоб кинув роботу, Гайне відповідав, що для закінчення мемуарів йому потрібно лише чотири дні. Мемуари справді були закінчені. В останній день поет попросив: «Паперу і олівець!» Коли взяв олівець у руки, він випав назавжди з його рук.

Адакемік Василь Щурат згадує про Івана Франка: «Він ніколи не сідав писати вірші з пером у руках, над папером. Коли дозрівала думка, коли була готова для виразу, він повинен був перебувати у русі. Ідучи по вулиці чи крокуючи по кімнаті, він про себе насвистував попередньо строфічні мелодії, щоб знайти ї відповідну форму».

У цілковитій тиші, в самотності любив писати Іван Нечуй-Левицький. Найменший шерех, віддалений стукіт нервував його. Тому сусіди вважали його людиною незлагідною, похмурою.

Леся Українка, прикута хворобою до ліжка, вперто писа-

ла за всіх умов. Найбільше працювала вона в нічні години. Себе так і називала: «Нічний птах».

Незалежно від умов, дуже багато працювала і вдень, і вночі Марко Вовчок. В останній місяць перед смертю не розлучалася з рукописами, виправляла, дописувала, часто засинала над ними, а, прокинувшись, знову бралася до роботи...

А як пишете ви, українські письменники і поети, що живете у вільному світі?

— Пробачте, але пес має звичку спати в ночі на цьому фотелі.

ТОМАС НАСТ — БАТЬКО АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ КАРИКАТУРИ

Коли наближається в Північній Америці перевиборча гарячка, на фоні політичної боротьби за майбутнє президентське крісло, за владу в державі, появляються дві символічні фігури — слон і осел. Їх можна побачити всюди: на мітингах і нарадах, на передвиборчих зібраннях і на рекламних місцях. На базі тих символічних фігур передвиборча машинерія творить численні рисунки, опудала, карикатури. Фігурки осла і слона можна побачити у вітринах крамниць, в телевізійних передачах як і жіночі чи чоловічі прикраси, що означають вираз симпатії для тої чи другої партії. Словом — слон і осел — емблеми партій, які існують в ЗДА. Слон символізує республіканську партію, осел — демократичну.

Звідкіля взялися ці емблеми партій, які більш ста років ривалізують між собою за владу?

Творцем обидвох символічних фігур, осла для демократів і слона для республіканців, був карикатурист Томас Наст, якого зовсім слушно називають батьком американської політичної карикатури. Його рисунки і карикатури, що представляли республіканську партію у вигляді сильного і потужного слона (в часи Наста республіканська партія була

«Хто вкрав громадські гроші?
«Це він!», «Це він!»...

(Карикатура Наста після того, як «Нью-Йорк Таймс» проголосив проти Твіда компромітуючі документи).

ствільніша за демократичну), а демократичну у вигляді осла, стали так популярними, що від часу появи перших рисунків Наста по сьогодні всі респектували і респектують їх як видмі символи названих партій. Вони так «прилипли» до політичного життя в Америці, що нікому й на думку не спаде, щоб їх міняти на інші, більш «модерні». Тож як тільки наближаються в Америці вибори, тисячі слоників і осликів стають до боротьби за президентське крісло у Білому Домі.

Томас Наст народився в Баварії, в місті Ляндау, недалеко альзацької границі, 27. вересня 1840 року. Коли він мав шість років, батьки постановили емігрувати до Північної Америки. Вони оселились у Нью-Йорку. Доля хотіла, що замешкали недалеко фабрики, яка виробляла вуглики та олівчики для малярів. Поламані або зле випалені вуглики власник фабрики дарував малому Томасові, який з того часу тільки й мав роботи, що рисував. Малий хлопчина з дійсно німецькою впертістю зарисовував дослівно все, що попало йому під руки: сторінки старих газет, зшитки, ба, й не гордив рисунками по стінах і парканах. Через те й діставалось не раз малому «маляреві», але власник фабрики бачив у ма-

лого хлопця надзвичайний талант, тож і надалі не жалував «підмоги» у формі безплатних олівців та вугликів. Цей період став основним у житті Наста; він був, так сказати б, першою «школою» майбутнього карикатуриста.

На талант молодого хлопця скоро звернули увагу видавці газет. Треба сказати, що в той час не було ще фотографії, отже кожду подію, яку треба було зафіксувати в пресі рисунком, треба було його виконати вручну. Це забирало багато часу і коштів, ба й не було багато таких рисувників. Вже 16-річним хлопцем Наст працює як ілюстратор журналу «Ліслес Віклі». На тому пості працював він чотири роки. Згодом переходить на працю до нью-йоркського тижневика «Ілюстровані новини», і коли в Англії мав відбутися боксерський змаг між представником Америки, каліфорнійцем, Джоном Кіненом, і англійцем, Томою Соером за мистецтво світу, «Ілюстровані новини» висилають Наста до Англії, щоб він у рисунковій формі передав бій боксерів. Наст поїхав, і тут заскочила його вістка, що на Сицилії під проводом Гарібальді вибухло повстання. Захоплений романтикою боротьби за свободу, молодий Наст рішився вступити в армію Гарібальді, як військовий рисувник-звітодавець. Він поїхав до Палермо на Сицилії, вступив в італійську народню армію, і з

Перший демократичний осел — карикатура Наста.

військом Гарібальді пройшов всю збройну кампанію аж до її переможного кінця. Його рисунки з поля боротьби появлялися в журналах і газетах Лондону і Нью-Йорку та закріпили за ним славу доброго спостерігача і рисівника. В такий спосіб ідеї визвольної боротьби Гарібальді знайшли в особі Наста майстерного пропагатора.

Закінчилась італійська боротьба і Наст повертає назад до Нью-Йорку. Незадовго вибухає в Північній Америці домашня війна, т. зв. «сецесія», і Наст віддає увесь свій талант на службу державних військ. Він рисував сцени поодиноких битв, ілюстрував військові заклики до населення, рисував алегоричні образи. Його картина «Різдво на фронті» викликувала у тогочасного глядача не тільки велике враження, але й слізи зворушення на очах. Рисунки Наста високо цінив президент Лінкольн, називаючи його «сержантом, що починається до найбільшого набору рекрутів».

До часу закінчення домашньої війни Наст не рисував карикатур. Щопісля вбивства Лінкольна, коли президентом Півн. Америки став Андрю Джонсон, Наст вступив на новий шлях своєї творчості, що приніс йому не смертelnу славу. Причиною появи карикатур Наста була велика корупція в стейті Нью-Йорк, відома під назвою «Твід Рінг». Зав-

Перший республіканський слон — карикатура Наста.

дяки різним махінаціям Вільям М. Твід і його спільники, здобувши владу, почали експлуатувати населення міста як і його установи. В р. 1869 в «Гарперс Віклі» (нью-йоркський журнал, в якому працював Наст) він почав проти Твіда кампанію, рисуєчи серію карикатур, що поширили розголос про надужиття. До акції проти Твіда приступили кілька місяців пізніше «Нью-Йорк Таймс», «Таймс» та інші.

В початках акції Наста Твід не звертав уваги на «якісь там рисунки». Він далі обкрадав місто, кожна імпреза при-

Гіррова перемога: «Ще одна така перемога і буду викінчений». — (Коментар до вибору Гаеса).

носила дефіцит, державні гроші погличувала кишенья шайки. Певний того, що проти нього ніхто не має навіть найменшого доказового матеріалу, Твід робив далі своє діло, хоч населення міста гуло про крадежу грошей та розтрату державного майна. Але, врешті-решт, публічна опінія була вже так ознайомлена з махінаціями Твіда, що він здав собі справу, що причиною того наставлення супроти нього є рисунки Наста. Він слушно зауважив, що більша частина населення міста не вміє читати й не розуміє того, що пише преса. Але подивившись рисунок — розуміє без читання. Узнавши так де властива причина, що веде до його згуби, Твід через довірену свою людину запропонував Настові 50.000 доларів золотом, щоб той виїхав з Нью-Йорку в Європу, ніби-то на «підвищення малярських студій». Наст відкинув ту ганебну пропозицію і сказав, що він поїде в Європу за свої гроші, і то шопиш тоді, як Твід сидітиме вже у тюрмі.

Два роки продовжалась боротьба за чистку міста від корупційних галапасів. Врешті «Нью-Йорк Таймс» дав доказові матеріали про різні махінації в касі стейту. Тоді й виникла між «батьками міста» паніка; щоб відпекатись від закидів — один одного почав називати злодієм, мовляв, лише я порядна людина. Сила шайки Твіда була зламана. Ця перемога, в якій Наст став героєм дня, це чь не найбільша перемога американської преси в боротьбі проти корупції. Карикатури Наста виконали блискуче своє завдання.

Акція проти Твіда створила Настові можливості працювати політичним карикатуристом. Він рисує чимало різних карикатур на тогочасні політичні події. Карикатури Наста подобаються читачеві, опінія Наста висловлена ним у формі карикатури має часто рішальне слово. Так дійшло до створення алегоричних емблем американських партій. Перша карикатура Наста, в якій він ужив осла на означення демократичної партії, була надрукована в «Гарперс Віклі» дня 15-го січня 1870 року. Це і є день «народин» демократичної емблеми. Під карикатурою був підпис: «Живий осел копає мертвого лева». Справа, що викликала цю карикатуру, була така: Демократична преса підняла неприхильні коментарі проти ексміністра війни, Едвіна Стантона, який недавно помер. Отже ж емблема осла на означення демократів не зродилась в Наста під час виборчої кампанії, але постала як реакція в обороні небіжчика.

Республіканський слон «народився» чотири роки пізніше. Коли генерал Грант (республіканець) був удруге обраний президентом і приготувався до нових виборів, проти нього піднесли голоси демократів, будьто би він хоче впровадити в американське життя «цезаризм», тобто стародавню форму диктатури. В обороні Гранта станув Наст. В журналі «Гарперс Віклі» він умістив дня 7. листопада 1874 р.

«Піднесись трохи! Все ще маєш нагоду перегнати того сплячого і лінивого слона!» (Коментар до виборів 1878 р.)

карикатуру, на якій зобразив лісових звірів, що, послушавши голосу осла (демократів), вбраного в шкуру овечки, втікають від слона (республіканців), який занятий боротьбою з інфляцією і реформами, потрапляє в т. зв. «вовчу яму». Правда, карикатура ця вже не допомогла Грантові; він навіть не поновляв своєї кандидатури, бо чимало членів республіканської партії повірило у фальшивий альянс демократів, і відійшли з республіканських лав. На наступний період (1876) був обраний президентом Рутефорд Гаес (республіканець), але його вибір викликав хвилі протестів та обурень. У висліді того, Наст нарисував чергову карикатуру, яку назвав «Пірова перемога».

Період урядування Гаеса не був щасливим для республіканської партії. В наступних виборах (1878 р.) демократи здобули велику перемогу до сенату. Наст zareагував на ту обставину черговою карикатурою: Демократичний сенатор Томас Геєрд, з-над пропасти тягне за хвіст осла (демократів), кажучи: «Піднесись трохи! Все ще маєш нагоду перегнати того сплячого і лінивого слона» (республіканців).

Наст, як і належало справжньому карикатуристові, реагував скоро на всі важливіші прояви тодішнього життя. Коли в 1887 р. вибухли в Чикаго розрухи, Наст нарисував актуальну карикатуру: «Свобода — це не анархія», в якій представив Теміду, яка у своїх справедливих руках стискає в одній меч, а в другій — групу ворохобників. Ця карикатура була останньою карикатурою Наста, що мала політичне підложжя.

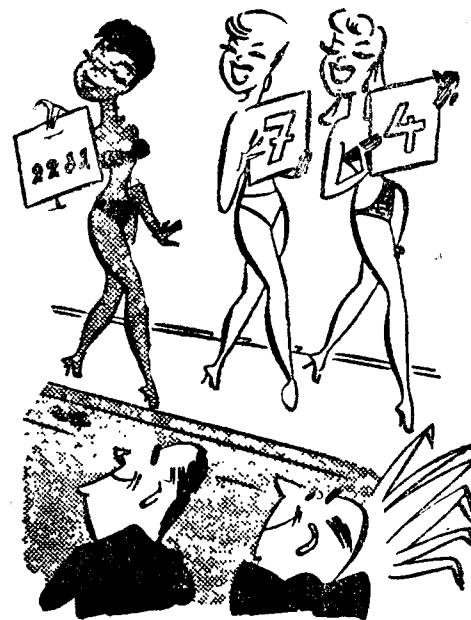
Після довгих років праці в журналі «Гарперс Віклі», Наст залишив своє місце та взявся рисувати картини, які однак не принесли йому ні слави, ні сподіваних доходів. Він тоді заложив журнал, але той не витримав конкуренції і скоро «прогорів», через що його фінансова ситуація стала досить погана. Та несподівано зайшла в його житті зміна: президент Теодор Рузвелт запропонував йому обняти пост консула в Екваторі, що Наст прийняв, і в березні 1902 р. виїхав він до Гваяквіль. Але не довго виконував він свій уряд. Він захворів на малярію, що в той час панувала в Екваторі, і 2-го грудня 1902 року помер на самоті в тропічній країні, далеко від тих, для яких жив і яких своїми карикатурами навчав і веселив.

За свого життя Наст нарисував більше ніж 3.000 карикатур.

Історики Північної Америки стверджують, що його творчість, це, властиво, історія американського життя з його добрими і злими сторінками, а то від часу сецесійної війни по кінець XIX сторіччя. Напр., Джон Гарпер, подаючи у своєму творі «Дім Гарперів» історію журналу, в якому довгі роки працював Наст, застановляється, в чому, властиво, лежить сила карикатур Наста. І доходить до висновку, що кожна свою опінію, він, поки виявив рисунком, довго обдумував. Та вже коли взяв у руки олівець чи перо і брався за виконання карикатури, ніколи не скапітулював перед особистим інтересом, але завжди боровся за загальне добро. В тому була сила карикатур Наста і його нестерпність.

Акакій Шпилька

НА МІЖНАРОДНОМУ КОНКУРСІ КРАСИ

Котра з них дістане першу нагороду?

— Яка була улюблена страва Тараса Шевченка?
— Напевне ковбаса!
— Ні, це була МІЗЕРІЯ.
— На якій підставі так думаєш?
— Писав же ж Шевченко:
 «...Якби взять
 Усю МІЗЕРІЮ з собою...»

— Про яке канадійське місто згадує Шевченко у своїх творах?

— Про жадне.

— Не знаєш, брате, творів Шевченка. В «Гайдамаках» («Свято в Чигирині») є виразна згадка про столицю Канади:

 «У темному гаю, в зеленій діброві,
 На припоні коні ОТТАВУ скубуть».

На Шевченківській Академії в Торонті виступає сумівка Галя, яка патетично деклямує з «Гайдамаків»:

 «...Тяжко жити!
 Я сохну, сохну, ...де Тарас?»

Серед мертвої тишини, з рядів глядачів відзивається повний слізного зворушення голос Тараса Парченка (в той час ще кавалера):

— Галюсю, я тут!..

ПОГЛЯД НА СПРАВУ

Діється на подвір'ю психологічної клініки. Хворий веде на шнурочку щіточку до зубів. Надходить директор шпиталю й каже:

— О, ведете песика на прохід?

— Пане директоре, чи ви не бачите, що це щіточка до зубів?! — відповів божевільний.

— Дуже тішуся, — каже на це директор, — як бачу, що ви вже здорові. Завтра вийдете з цього заведення.

Коли директор відійшов, божевільний звернувся до щіточки й каже:

— Бачиш, Сірку, як ми потрапили його обдурити?!

ЧИ ІНАКШЕ МОЖНА?

Захотілося мені повз рідну школу перейти. Хоч на хвилику, мислю собі, згадаю безжурні часи свої, коли то я колись також по шкільнім подвір'ї, як навсний, гасав, на одній нозі підстрибував, на тинок чіплявся, на дерева вибирався... А як раз, пам'ятаю, хлопці мене схопили з обох боків за піджачину і нубо мене розкручувати, як ту дзиґу, а я з розкудовченою чуприною і з розкиненими, як патики, руками, всі казали, на найкраще в нашому селі опудало скидався. А як тоді я верещав — достоменно порося, якого ось-ось ще недорізали. А всі навколо мене тріскали від сміху.

А як було затіємо гратися у попсованого телефона. Чудеса були! І починалося: шепче один одному — зеленина, травина, бадилля, цибулина... А до мене дійшло — конина! А я смішком передав товаришеві — худобина! Ну а товариш як розпалиться — та як схопить жменю землі сухої, та як дремене за мною, щоб мені вуха понатирати — горенько мое! А я, хитрун, видряпався на тинок і звідти ногами від нього відбиваюся...

А які у нашій клясі хороші прозвіська були! Мене всі дразнили перепічкою, бо я був товстий та ще й з приплюнутим носом напіддачу. І були в нашій клясі і гарбузи, і чаплі, і мамаліга; був джміль, було, здається, перевесло, а Петра Горбенка за те, що він рідко коли свого чуба розчісував, прозвали воров'ячим хвостом. А Марію Гук ми тихцем кликали срібною тополею, бо вона як читала своїм приемним голоском віршика — то обов'язково перегибалася в одну і в другу сторону...

А пізніше, як я перейшов у шосту клясу, я схуд-схуд і вигнався жердиною угору — і мене тоді прозвали чорногузом...

А на Федька Книша гукали «Реве та стогне Дніпр широкий», бо він мав звичку говорити басисто, повагом, як ді-дуган — те ще й розтягував одне слово від іншого, вчителька казала, на кілометри...

Які ж то проминули безтурботні роки!

Школа моя... Перешуміла зелена радість моя!..

А як бувало...

— Give me the ball!

Я здригаюся. Підводжу голову. Хто гукає? Кого? О, це до мене звертаються. Я стою якраз перед огорожею. Вечірне проміння проривається через хмародери і озолочує свіжовимальований напис: «Українська школа».

Від такого напису мені на душі легенько робиться — так наче на моє серце хто поклав пучок чебрецю чи волошок з жита. Подумати! Серед залізного торожкотіння, серед хмародерів, бензини, автомобільної хурделиці примостилося і рідне гніздечко. Он подвір'я школи. На ньому два хлопчачки на одному місці тупцюються і на мене оченятами впираються... Один опецькуватий карапуз, як рожевий баллон надутий, а другий — піснолиций, як пересушена оселедина.

Обидва раз-по-раз сквапливо на хідник показують. Я зрозумів. Вони гралися, і їхній м'яч перескочив через замкнену високу огорожу і опинився посеред вулиці.

— Що, кажу, хлоп'ятка з вами? — звертаюся до них так, як треба, тобто, по-козацькому. — Що ви хочете?

— Ball!

Тут мене вже пересмикнуло. О, думаю, як насіння за-порозьке пвенькає. Ну я не піддамся. Я піду на хитроші. Я вас провчу, пташата.

— Я, кажу їм, хлопці — українець. Я по-аглицькому не розумію. Ні бе, ні ме, ні кукуріку. Що ви хочете?

Обоє вони насторожились. На мене зизувато зиркають. Я також з-під лоба на них блимаю.

— Ball! — знову вигукує недорослий повнолиций козачисько.

О, думаю, а жаба б тебе лівою ногою брикнула, який ти впертий. А безлік разів повторюй «Ball» — я не подам його тобі. Хоч як канючи, а поки до пуття не скажеш — не матимеш м'яча. Покепкую з них трішечки. Нехай за огорожею парка попаряють. Нехай собі попобиваються за м'ячиком. Я прикинуся, що анічогісінько не знаю. Не второпаю, буїмто, я — що, як і до чого.

— О. — придурююся я, — то ви, хлоп'ятка, кажу, цвяшок цей хочете? Хочете, щоб я подав вам оцей крющатий, бруднесенький, поржавлений цвяшок. Ну нате, — і я під-

ношу із хідника цвях, щоб кинути його крізь огорожу. — Хоч він і в болоті, але... Хочете цвяшочок?

— Но!!! — скигнуть опецькуватий і заперечливо вертять головою.

— А що ж ти хочеш? Кажі по-українському.

— Но! — гукає піснолиций.

— То може, кажу, дорогесенькі, ви камінчика бажаєте? Дати вам камінчиків? — Я збираю камінці, а при тому, наблизившись до м'яча, навмисне далі відштовхнув його ногою. — Камінчика вам дати?

— Ball! — одним духом, настільки йому дозволяє горло, галасує товстесенький.

— Ball! — допомагає верещати і худенький.

Ну, думаю, вони неабиякі капосники. Хлопці вреднощі. Ну та і я не з милосердним серцем. Я позловтішаюся над вами. Тут наскочила коса на камінь. Ви уперлися — і я затявся.

— Хлопці, кажу, ви українці?

— Yes!

— Хочете, щоб м'яча вам дати?

— Yes!

— То говоріть до мене ради Бога, по-своєму, по-рідному.

— Но!

— Як ні, кажу, то я вам м'яч закину світ-заочі. Жбурну зараз на дорогу і авто його — пух! — розчавить.

Бачу, хлоп'ята розгубилися. Стали й на мене глипають. За хвилину опецькуватий пуп'янок став пхінкати, а вутлий, посварившись на мене кулачками, взяв палицю і почав коирсати нею під стіною.

У їхніх очах зібрано стільки невсказаного подиву й презирства до моєї, на їхню думку, нетямущої і проклятої особи...

— Коли це — де не візьмись! — знайома з базару — пані Пузир із широчезною вмистистою торбиною прямо на мене насувається. Її, гадаю, оце тут тільки бракувало! Я сам не свій від злості. Падонько моя, потерпаю я. Тут же вона перекапустить мені всю справу. Як розв'яже язика — стриму їй нема. Як причепиться до мене — біди мені не оминути.

— Ти що це, чоловіче, не сповна розуму чи що? — замість «доброго здоров'я» так вона мене ось привітала. —

Біля м'яча стовбичиш і ліньки тобі його через огорожу діткам хвисьнути. Дивись, як вони крихітки благальними, збен-теженими очатами на тебе кидають. А одне оно аж з горя хлипає.

— Хай хлипає, кажу. Я не подам м'яча.

— А можу знати — чому?

— Вони до мене не хочуть рідним словом відгукнутися, а я не хочу ради них бодай мізинцем поворошити. Не хочеться мені згинатися ради таких.

— Дратуєш їх?

— Дратую.

— Ну то я, стара, подам.

— І не пробуйте! — попереджаю я. — Вирву у вас із рук.

О, думаю, відсахнись від мене, жінко. Спасу від тебе мені нема. Вона до мене приближається. . . А мене тіпає від страху. Душа пішла у п'ятки. От наразився на нещастя я. Ну, думаю, вергоне вона оце мене межи очі торбиною — і дух я тут спушу. Та ж та торбина, видать, важуча; он доверху набита всячиною і важить, далєбі, пудів півтора.

Я знітився і якимсь прямо безсловним став — ворушу устами, а на слово не здобудуся. Щось икаю і екаю — і далі нікуди. І розшарівся я. Чую, а мої лица жаром облікає.

— Що ти, лобуряко, — нарешті люттю бухнула вона на мене, — що ти у мене будеш виривати?! Безсоромник! Здоровий, як віл, бочки повні можеш пиряти, а ліньки тобі м'ячика подати! Неввічлива і неогвтана з тебе людина! Нема кому тебе це гарно ошелешити! Я б тебе оце шмагонула — так сили кат-ма. Дивись, лінгюх нещасний! Дивись. . .

Репетуге вона, аж мене в холодний піт кидає. Коли ж вона вгамується. Ну, що ж, думаю, його робити? Треба, може, якось підлеститись до неї та втихомирити її, бо гармидеру наробить на цілу вулицю.

— Пгні Пузирихо, кажу, чого ви даремно нервуетесь? Не псуйте своїх дорогоцінних нервів. Ви ж жінка молода, красива, розумна — навіщо вам скандали? Та ж живете, як у Бога за пазухою — у спокої, в добрі, у статках. . .

А вона ще ближче до мене, та ще войовничіше.

— Не підсипайся, — і гойдає торбиною, — бо нічого не вийде. Іч який слизькоязыкий. Іч як уміє зуби замовляти! Не зворушиш мене красивими словами. А потім — що

це ти мені верзеш: «У Бога за пазухою»? Соромився б таке казати. Яка ж то в Бога пазуха. Безбожник, вітряний, шибайголова — он хто ти!

Вона мене шпетить-картає, а хлопчачи з-за огорожі в долоні плескають від радості. Тут пані зненацька гримнула й на них.

— А чого це ви, мізернота, зуби скалите? Ви, пуцьвериньки лукаві! Диви, все розуміють, а говорити по-своєму не хочуть. Хіба вам м'яча давати?! Ціпком вас ззаду частувати, щоб ви свого не забували!

Пішла вона. . . Я полегшено зідхнув. . .

Я — біля м'яча. Хлоп'ята похнюпились на шкільнім подвір'ї.

— Що, кажу, чули, карапузи? Перепало й вам?

— Ball, — вже не кричать, а просьбою лебедять.

— Просіть, кажу, отак, нидьте хоч до ночі — не подам. До хрипки повторюйте — намарно. Я вас не розумію.

Я відвернувся. Йду. . . На вулиці нікого. Крок. . . два. . . п'ять. . .

— Пан. . . Ппане. . . — чую з-за огорожі.

Я зробився нараз глухим. Я нічогісінько не чую. Нехай ще раз мене попросять.

— Ппане! — голосно вже кличе опецькуватий хлопчик. — Дайте, плосу, м'яч.

— Плосу дайте, м'яч, — повторює худенькій.

У мене серце тьохнуло. О, леле, де та упертість моя й поділася. Мені неначе хто у душу жменю золотистого проміння вкинув. Хороше мені зробилося. Я остовпів від радості. Потім розсяявся я усмішкою. Я свого щастя не можу стримати.

— Хлопчачи рідні, дорогі мої, кажу. Та, звичайно, я вам подам м'ячика. Та я вам того м'ячика і обтрушу і від порошу хусточкою обітру. А як ви називаетесь?

— Джан Капуста.

— А я Кислиця Майк.

— А любите Україну?

— А як я сказу со ні — то со?

— Не говоріть, кажу, гарбузики, такого, бо в мене серце крається. Україна — то тіло ваше. Із того слова ваша душа зродилася й скріпилася. Любите?

— Не знаю.

— Тоді, кажу, я цього м'яча жбурну убезвість. Закину, що по ньому сліду не стане. Циганам я віддам. Або заберу м'яча додому і буду сам ним гратися. Україну любите?

— Звищайно, лубду, бо ви нецемний.

Я перекинув їм м'яча...

Я крокую вулицею... Я був вдоволенний. Я переміг. Це була чи не найбільша і найприємніша перемога в моєму житті. Я крокував і думав: «Коли нема іншого рятунку — може так треба учити?» А що коли б побільше м'ячів виривалося на вулицю — може б тоді не я один, а ми всі перемогли б. Чи, можливо, інакше можна?

БАРБОС

(Б а й к а)

В однім дворі, у кицьки чи ката
Барбос одгриз розкішного хвоста.
За хуліганство це, за лють до всіх сліпу, --
Два тижні вже сидів кудлатий на цепу...
На третій як завие, як заплаче:
«Даю я слово всім собаче,
Що і не гавкну ні на кого,
Лиш ланцюга зніміть оцього...»
Прохання це до відома взяли.
Ошийника, намордника зняли.
І весело ж герой на світ поглянув білий!
Аж тут, де не візьмись, Котяра потерпілий,
Іде собі ледь чутною ходою...
Наш пес на мить завмер...
А потім загарчав: «Ага, тепер-р-р...
Я поквітаюся з тобою...»
І вухо відкусив Котяці...

Повірів, як кажуть, злій собаці!

Микола Яровий

НЕСПРАВЕДЛИВІСТЬ

— Який же злодій я, який же я хижак? —
Вовк виправдовується на суді високім. —
Хай скаже вам про мене мій сусід Іжак.
Чи я його торкнув коли, хоч ненароком.

М. Гайдар

НЕПОТРІБНА ВИТРАТА ...

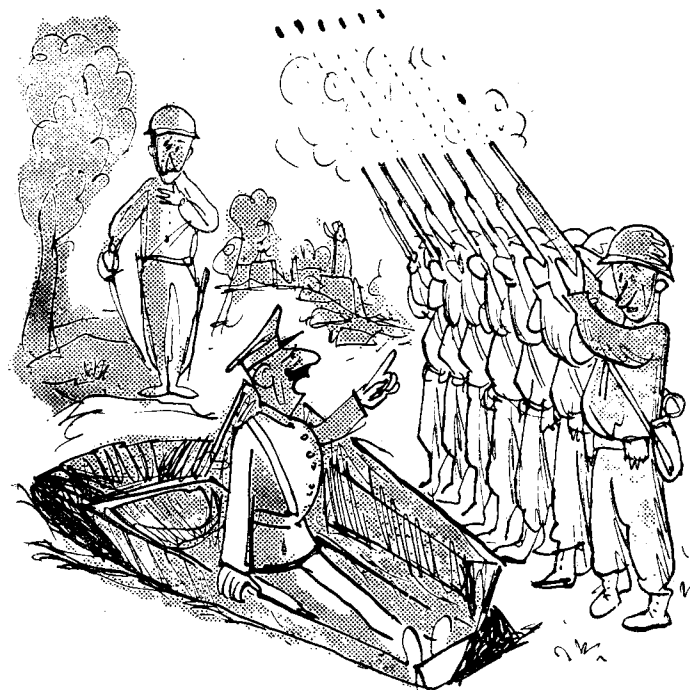
Після концерту співачки відбувається товариське прийняття.

— Наука співу коштувала мене 10.000 доларів! — з гордістю хвалиться співачка.

— Що ви кажете! — здивувалась одна з пань. — Десять тисяч доларів! Мушу вас познайомити з моїм братом, він може вам багато допомогти!

— А хто ж він? Музичний критик? Імпресаріо? — зацікавлено запитала співачка.

— Він — визначний адвокат, і я вірю, що йому вдасться відістати назад ті ваші гроші!

— Навіть і тут, Селепе, мушиш зле стріляти?!

БОРОТЬБА В ТЕМРЯВІ

Кілька років тому совети почали будувати виставовий павільйон советської індустрії в Дамаску, що мав коштувати пів мільйона доларів. Звичайно, про будову знала американська розвідка, але американці сиділи тихо. Щопиш тоді, коли павільйон був закінчений і бракувало всього кілька днів до урочистого відкриття, американська інформаційна служба в Дамаску звернулась до Стенлей Вернер Корпорейшен з вимогою, щоб негайно надіслати весь потрібний матеріал для висвітлення сінерами. Річ бо в тому, що до того часу ніхто в Дамаску ще не бачив тої нової кінотехніки, на якій було створено сінераму.

Транспортними військовими літаками доставлено з Америки весь потрібний матеріал, спеціальна обслуга заінстальувала в парку під голим небом провізоричний кінотеатр, а інформаційна американська служба проголосила, що кожний, хто лише захоче, може оглянути те чудо ХХ сторіччя безплатно. Зрозуміла річ, відкриття сінерами відбулося в той сам день, що й відкриття советської виставки.

Старання американців не пішли на марне. Тисячі людей з усіх усюдів йшло дивитись на сінераму. Поліція з трудом удержувала в порядку довжелезні черги цікавих, а в між часі советська виставка світила пусткою. Неуспіх советської виставки був такий великий, що вони замкнули її місяць раніше, ніж було заплановано. Москалі, як непишні, спакували всю свою «тьохніку» та почимчикували в Москву.

Найцікавіше в тому поєдинкові те, що кошти інсталяції сінерами і кошти висвітлювання фільму не винесли навіть 100.000 доларів.

СИЛА РЕКЛЯМИ

На шляху, що йде з Америки до Канади, недалеко гра-ниці, є бензинова станція. Побіч уміщена великих розмірів рекляма: «Це остання бензинова станція на цьому шляху, де маєте нагоду купити один літр бензини за 26 центів».

І автоводії купують. Черга авт. Кожний бере повний запас. Врешті котрийсь шофер запитав продавця:

— Гей, містере, а скільки коштує літр бензини в наступній бензиновій станції?

— 24 центи! — відповів той.

Іван Овечко

“ДЕСЯТЬ ПО ПІВ...”

(Д р у ж н і й ш а р ж)

— Є в мене колега, чи пак колежанка, на фабриці — пані Стефанія або, як вона сама каже, Стефця. Та й не тільки на фабриці — колежанкою була вона, як я довідався, ще й вдома. Вчителювала пані Стефця десь у Галичині. А вчителі пізнають один одного навіть на такій віддалі, як є з Києва до Львова...

У всякому разі, як і належить колишнім і сучасним колегам по професії, ми досить часто дискутуємо з пані Стефцею. І хоч дискусії на теми «східництва» і «галичанства» давно завмерли на сторінках нашої емігрантської преси, ми все ж тримаємось тієї традиції. Інколи наша дискусія осягає досить високого рівня. Доведена до певного ступня, пані Стефця, буває, кінчає тим, що просто вліпить не в брову, а в око:

— Що не кажіть, а ви своїми східняками похвалитися аж ніяк не можете. Подивіться но хоч і в самому Льос Анджелесі: скільки вашого брата ходить до московської церкви! А тепер назвіть мені хоч одного галичанина, що пішов би до польського костела!

Припертий не абияким аргументом до фабричної стіни, я намагаюсь виправдатись, але за шумом і цокотом фабричних машин буває тяжко зібрати думки до купи. Тоді, щоб допекти пані Стефці, я випаляю:

— А чим же ви можете похвалитися? Оцими панами «професорами», «докторами» та «магістрами», що путнього слова сказати не вміють, не говорячи вже про вирішення найзвичайнішої арифметичної задачі?

— При чому тут титули? — обурюється пані Стефця. — Ми ж говоримо на зовсім іншу тему.

— Маєте рацію: при чому тут ті, хто пішов до москов-

ської церкви? — відповідаю. — Ми ж і справді почали дискусію на зовсім іншу тему...

Оце так і буває у нас перед обідом. Після обіду атмосфера зовсім інша. До зміни атмосфери на кращу допомагають нам інколи кілька росіянок, що працюють на тій же фабриці. Після гарячої передобідньої дискусії зі мною пані Стефця втікає до росіянок, щоб поготорити з ними півгодинної обідньої перерви. Якщо гутірка там крутиться навколо печеного і вареного та навколо жалів кожної з них на своїх чоловіків, то пані Стефця повертається до праці в добром гуморі, не пам'ятаючи навіть, на чому саме ми зупинились в останній дискусії. Але буває й інакше.

Ось вона ще з більшим запалом, як перед обідом, знову до мене:

— Чи ви знаєте, що то за народ ті москалі?!

— Та знаю! — відповідаю. А сам собі думаю: «І чого це вона враз із «східняків» і «галичан» та на «москалів» переїхала? Невже знову почне про тих наших, що до московської церкви ходять? Та я ж бо вже й готовий признати цей факт — ходять таки. Я навіть уже й щодо панів професорів, докторів і магістрів готов визнати, що передав куті меду. збрсхав — не всі, о, далеко не всі вони такі, як я ото їх.»

Але пані Стефа не чує моїх думок. Розхвилювана, продовжує:

— Ви знаєте, що каже ота, що біля вікна шие, знаєте?

— Та звідки ж я можу знати?

— Вона каже: «України не було й не буде самостійної!» Чуєте?! Не було й не буде!..

У мене відлягло від серця. Спасибі московкам, що відвели нас із Стефцею від дискусії на традиційну тему. Москалів то ми вже будемо разом чистити. І чистимо! Боже, сухої нитки на них не зоставляємо. Я — слово. Стефця — два, вона — два, я — три. Фабричний бос тільки головою крутить: і що вони, мовляв, за «троблі» мають, що так широко руками розмахують та по столі грюкають? А то ми москалів клянемо за всі їхні вільні й невільні гріхи супроти України.

Добре, що хоч ті московки нас не чують — скандал би вийшов. А нам пощо той скандал, коли всі ми на одній фаб-

риці працюємо! Може ж завтра знову після нашої галицько-східняцької дискусії пані Стефця муситиме десь відпочити в обідню перерву — куди піде?

— Тепер хоч і піду, — каже вона мені, — але національної теми не буду доторкатися, хай їм!

— Чому б ні?! — кажу їй у відповідь. — Торкайтеся, тільки мене в допомогу кличте, якщо треба.

Отак і проходить наш робочий день за днем, місяць за місяцем, а оце вже й рік за роком.

Найгірші бувають ті дні, коли ані мені, ані пані Стефці не хочеться дискутувати. Тоді час тягнеться, ноги втомлюються і Америка здається такою сірою й нецікавою. Бо ж як би не переконувала пані Стефця сама себе і мене при тому, що, мовляв, вона любить роботу — правдою є те, що і вона, і я мусимо любити ту роботу, що нам зовсім не мила. Тому й тягнуться ті вісім годин, мов вічність. Тоді ми обоє з нетерпінням чекаємо по пів.

— При чому ж тут попи? — запитає читач.

Попи то не при чому, але чим більше по пів, тим скоріше підемо додому. Неясно?

Тоді слухайте:

Коли большевики «визволили» Галичину, до школи, де викладала пані Стефця, прибула нова вчителька з Наддніпрянщини. Недалеко від школи була церква. Було якесь свято, і всі чекали, коли задзвонять церковні дзвони. Враз пані Стефця голосно звернулась до присутніх:

— О, вже десять по пів, будуть скоро дзвонити!

Вчителька з Наддніпрянщини зробила великі очі і тихенько звернулась до Стефці:

— Скажіть, будьте ласкаві, що це за свято таке велике, що мусять дзвонити аж десять по пів?

Бідна вчителька не знала, що «десять по пів до четвертої» в Галичині це те саме, що «за двадцять хвилин четверта» в Наддніпрянщині. Не знав і я цього. Але тепер тільки й чекаю отих «десять по пів», бо це той час, коли йдемо мити руки, щоб скоріше додому втікати. Але втікати не від дискусій з пані Стефцею, а від осоружної одноманітної праці на американській фабриці.

★ ЖІНОЧІ МУДРОЩІ:

- Чоловіків треба брати такими, якими вони є... інакше візьме їх інша!
- Роки, які віднімає собі жінка, не пропадають. Вона додає їх своїм приятелькам!
- Жінка терпить мовчки, але опісля говорить на цю тему дуже багато.

★ . . . І ЧОЛОВІЧІ:

- Коли чоловік так постаріється, що не може дати злого прикладу, починає дати добрі поради.
- Людина не турбувалася б тим, що про неї говорять як би знала, як рідко про неї говорять!
- Все є можливе! — каже людина, яка сама того не мусить робити.

— Північ Нового Року.. Кожний має право поцілувати свого найближчого...

С І Р Н И К И

- ★ Ця гумореска з-під советського життя запізнає нас з тим постійним страхом «щасливого» громадянина ССРСР про те, що у продажу забракне і тих продуктів, які поки що можна ще набути.

Кирило Давидович любить у неділю розв'язувати хрестиківки. Він говорить, що то — розумова гімнастика, і що вона заспокоює нерви краще, ніж рибальство).

Так було й того недільного ранку. Поснідавши, Кирило Давидович зручно вмовстився на дивані й розкрив свіже число журналу із хрестиківкою. . .

Курці не дадуть мені збрехати — коли в неділю після сніданку чоловік у своїй улюбленій піжамі зручно вмовстився на дивані, щоб розв'язувати хрестиківку, то, цілком зрозуміло, хочеться тому чоловікові закурити.

Отож Кирило Давидович узяв цигарку і почав шукати сірники. Полапав по кишенях піжами, піджака, штанів. Сірників не було.

Покректуючи, Кирило Давидович підвівся і пішов на кухню.

— Де тут сірнички? — ласкаво запитав він дружину, яка чаклувала над каструлею.

— Нема! — відрубала Нонна Тарасівна. — Два нещасних останні сірнички я не можу тобі відлати — зараз мені ніколи вийти в магазин.

— Вічна історія! — зідхнув Кирило Давидович.

— Що за історія? — запитала дружина тим спокійним тоном, що греблі рве.

— А ота, що називається ідеальним порядком, який заведений у нас в домі. . .

(Кирило Давидович натиснув на слові «ідеальним»).

— Я думала, — спокійно сказала до плитки Нонна Тарасівна, — що коли чоловік курить, то він сам повинен собі сірники купувати.

— А я й купую. Але як тільки приходжу додому, вони чомусь зникають, хоч кишені й цілі.

— Ти дивись, — мило посміхнулася Нонна Тарасівна, — а мені досі чомусь здавалося, що сирники зникають з кухні.

— Ну, знаєш, це вже занадто. А втім, мене не здивуєш. Я вже звик: моя дружина завжди в усьому права.

Нонна Тарасівна промовчала, і тому не міг мовчати Кирило Давидович.

— От, їй-Богу, — розпалився він, — піду в магазин і куплю зразу сто коробок сирників. Але на другий день в домі знову буде тільки два сирнички.

— Це я вже сто раз чула, — спокійно відповіла Нонна.

— Що ти чула?! Що ти чула?!

— Що ти підеш в магазин і купиш зразу сто коробок сирників...

Кирило Давидович рішуче повернувся і пішов до кімнати, на ходу стягаючи з себе піжаму...

...Через десять хвилин він уже стояв у магазині перед прилавком.

— Дайте мені сто коробок сирників!

— Будь ласка! — тріхи розгублено промовила продавчиня.

Поки вона рахувала і викладала на прилавок коробки, підійшла жінка з сусіднього будинку. Спочатку дивилася, як Кирило Давидович розпихав по кишенях куплене, а потім не втерпіла, запитала:

— Для чого вам стільки сирників?

Кирило Давидович подивився на неї так, ніби вона запитала, скільки волосся випало у нього з голови за останній квартал року. І справді, що відповісти? Не розповідати ж, що справа пішла на принцип.

— Ет, — скривився він. — Так... Треба... В господарстві знадобиться...

— А-а, — закивала головою сусідка.

Кирило Давидович навіть здивувався: як швидко вона все зрозуміла.

Підійшла ще одна жінка. Показала очима на Кирила Давидовича і запитала у сусідки:

— Для чого він — стільки?

Та тільки знизала плечима.

Виходячи з магазину, Кирило Давидович почув голос сусідки:

— Дайте мені, будь ласка, триста грамів масла, півкіло ковбаси, кіло оселедців і... п'ятдесят коробок сирників!

Друга жінка запитала:

— Какао? Нема? Тоді дайте мені сімдесят коробок сирників!

Коли покупець, що стояв за нею (за всіма зовнішніми ознаками — пенсіонер), став мовчки розкладати на прилавок авоську, продавчиня на всякий випадок попередила:

— У мене тут залишилося тільки десять коробок сирників...

— Тільки?! — стривожено запитав пенсіонер.

— Та ні. Є більше, але вони у підсобці.

— Що ж, принесіть ми почекаємо, у нас не горить, — з натяком на дотеп підморгнув покупець.

Поки продавчиня ходила у підсобку, в черзі зібрался чоловік з десятьма. Як тільки вона появилася з картоною пачкою в руках, почувся дзвінкий жіночий голос ззаду черги:

— Більше п'ятдесяти коробок в одні руки не давати!

— Як це так — не давати?! — повернувся пенсіонер.

— Хто це тут встановлює такі порядки?!

— Порядок встановлює черга! — як з кулемета відстрічила жінка.

Виникла коротка бурхлива суперечка. Більшість підтримала жінку. «В одні руки» стали продавати по п'ятдесят коробок.

...А Кирило Давидович уже сидів у кріслі в своїй улюбленій піжамі й розв'язував хрестиківку. Нонна Тарасівна «вискочила на хвилинку» в магазин купити масла й ковбаси.

Повернулася з повною авоською сирників.

Кирило Давидович здивовано подивився на авоську, потім підозріло — на дружину і, намагаючись не втратити гідності, запитав:

— Це що — принцип на принцип?

— Який там принцип, — примирливо промовила Нонна Тарасівна. — Просто вирішила зробити невеликий запас. Чогирі рази в чергу ставала. У трьох магазинах... Всі люди беруть... Мабуть, знають, для чого...

Є. Круковець

(«Перець», ч. 7/63).

ВІРМЕНСЬКІ ЗАГАДКИ

- Що має зробити слон, коли хоче поповнити самогубство?
— Вилізти на дерево, сісти собі на листок і ждати до осені.
— А що має зробити слон, якщо хоче вийти з зоологічного саду так, щоб його не пізнали?
— Вдягнути чорні окуляри!
- ●

Колись говорили, що з поступом техніки продукуватимуть літаки в такій кількості, що будуть дешеві, як авта, але тепер почали продукувати особові авта такі дорогі, як літаки...

.....

— Маю страшну проблему, пане докторе. Коли йду вулицею мені здається, що всі за мною оглядаються.

Гриць Мотика

АРХИТВІР

В «Гостинниці», як звичайно, крім української аристократії сходиться також мистецький і літературний світ. Насправді мистців і літераторів там зустріти тяжко, бо аристократи позасідають місця і попиваючи шість годин одну чашку кави, не звертають уваги, що ще хтось хотів би сісти біля столика й шість годин пити одну чашку кави.

Якось при столику сиділи три поети: поет-модерніст, поет-футурист і поет-імпресіоніст. Коли ж вони врешті по чотирьох годинах допили каву і вийшли, то Марта, прибираючи столик, знайшла записаний листок паперу такого змісту:

*«Бутя — корито на повір'ю
Залата з листя — пироги
І кави. А «севен ап» і тісня
як шахи на майдані.
І подорожувати з конем
де джерело волю,
щоб викресати з дерева домашнє волище».*

Марта прочитала, але нічого не зрозуміла. Саме тоді звійшли до «Гостинниці» літературний критик і редактор, і кинулись на звільнений столик. Марта подала їм замовлену каву і звернулась із знайденим папіром до редактора, чи він випадково не впізнає, що це таке той незрозумілий ребус. Редактор прочитав написане з усіх сторін і заявив, що всоно виглядає йому на оголошення одного з численних релестейтів, але він не візьме його для друку, бо бракує адреси і числа телефону. І положив папір на столі прямо під ніс літературного критика. Той глипнув раз, глипнув удруге, вийняв окуляри і, дрижачи, почав студіювати написане.

- Хто це писав? — запитав Марту.
— Не знаю, — відповіла Марта, — я знайшла на столі.
— А хто сидів при столі?
— Та тих трьох незрозумілих поетів...

— Так, я так і знав, що то не будь-хто писав, — тішився літературний критик і потрясав рукою Марти. — Я вдячний вам, що ви врятували таку дорогоцінність...

Марта ще більше розгубилась, понюхала каву літературного критика, чи, часом, бува, не алкоголь, але кава була кавою і Марта, низнувши раменами, відійшла.

— Що це ви заплітаєте про архитвір? — запитав, зморщивши чоло, редактор.

— Не заплітаю, редакторцю, я дуже серйозний. Один із наших поетів нарешті впливе на широкі води, на світовий ринок. Такий розмах, така краса...

— А для мене це купа непов'язаних слів!..

— Бо ви так розумієтесь на літературі, як ваша газета на неутральности. Ось послухайте інтерпретацію: Кутя — це пшениця! Уявіть собі вільну Україну із ланами пшениці, але де ви, редакторе, уявите собі, коли ваша уява замерзла. Ходім далі. Корито на подвір'ю. Чуєте, який зв'язок із народом? Це такий там добробут, що кутю виставляють в кориті на подвір'я. Розумієте це? Це футуризм! Далі. Загата з листя, пироги і кава. Модерністичний імпресіонізм! Яке пов'язання свого добробуту до культури інших народів двома словами: пироги і кава. Коли б ви вміли думати, редакторе, то ви бачили б цілу багату українську родину за столом при білим пиріжку, яка попиває каву.

— Ну, а загата?

— Загата означає тепло, її ставили для охорони від зимно, отже імпресіоністично поет написав її для означення, що той пиріг був ще теплий. Але далі. А «севен ап» і пісня як шахи на майдані. Отут доперва пов'язалась культура Європи й Америки, особливо України. Наш багатий і щасливий нарід співає пісень на майдані і попиває «севен ап». Чи розумієте той модернізм? Старі пісні змодернізовані завдяки напівкові «севен ап». Що за полет духа, що за краса вислову! Це ж розсипані на папір перли поезії.

— По позбирайте їх. А шахи тут при чому?

— Шахи для пояснення, що на майдані є мужеський і жіночий світ. Та це й дитина розуміє, редакторе.

— Я не розумію.

— На те ви тільки редактор. Але далі. Подорожувати з конем де джерело вогню. Це наймодерніший футуризм. Вся

країна їздить автами, везучи коня для забави, подорожують всюди, навіть на Гаваї.

— Як ви попали на Гаваї?

— Бо джерело вогню — це вулкан, а на Гаваях є чинний вулкан.

— А може в тому футуризмі той вулкан вибух у Карпатах, або на Криму? Ближче їхати і не треба везти коня...

— Редакторе! Перестаньте плести, нехай вам не здається, що ви пишете статтю.

— Трохи дурне пояснення коня. Хто віз би у світі для забави.

— Я сказав для забави? Це помилка. Для вигоди! Зіпсується авто, запряжуть коня і їдуть. Імпресіонізм. Дуже практична модерністична порада. Але далі. Щоб викресати з дерева домашнє вогнище. Чи чуєте? Це футуризм найчистішої крові. Візія майбутньої колонізації пралісів і добування колоній для України на нових планетах.

— А там є праліси?

— Чому не мають бути! Є! Яка глибина думки, який геніяльний вислів, який футуристичний імпресіонізм. Це архитвір на першу сторінку антології для перекладів на всі мови світу, на вічну славу для автора... але хто автор? — задумався.

— Вгадайте! — відтвся редактор. — Ви ж вмієте думати.

— Пождіть, я потелефоную.

Пішов літературний критик до телефону, але по хвилині вернувся розчарований.

— Ну, знайшли автора?

— Ні. Знаєте, редакторе, або вони скромні, ті наші поети, або це написав хтось із поза літературних кругів нашого міста. Наші поети відреклись, вони того не писали.

— Що ж ви тоді зробите?

— Видрукую ту поезію особною книжкою з моїм вступним словом, з поясненнями і науковою розвідкою та оголошу нагороду авторові, коли докаже своє авторство. Так може візкриємо нового автора, або укритого скромного генія...

В тому моменті отворилися з лоскотом двері, і до «Гостинниці» вбіг захеканий чолов'яга із переляканими очима. Він підскочив до столика наших дискутантів, вихопив літературному критикові записану карточку з рук і скочив до

дверей. Там уже ждали двох у білих халатах і спокійно по-вели чолов'ягу із собою.

— Божевільний!.. — перший промовив редактор.

— Гей! — схаменувся літературний критик і кинувся до дверей, та один у білому халаті загородив йому дорогу.

— Він взяв дорожцінну поезію! — гукнув.

— Це він написав, — пояснив той, у білому халаті. — Він часто пише, особливо коли голодний, бо тоді всячина йому ввижається. Але того ніхто не розуміє, бо хто зрозуміє хворий ум?

Літературний критик вернувся до стола і поволі сів.

— Як там ваш архитвір? — не втерпів редактор. — Чи може плянуєте видати збірку поезій божевільного?

— Знаєте, редакторе, думаю над тим. Щоб таку річ написати, треба бути справді ненормальним!

З М І С Т

	стор:
Слово до Читача	3
Іван Евентуальний: З Новим Роком!	5
Календарна частина:	6 — 29
З нашого Парнасу	30
Михайло Кучер: Сон, але не Шевченків	33
П. Слека: Жаб'ячі патріоти	38
Ганна Черінь: Оповідання звідти	41
В. Дубина: Подорож	47
Іван Евентуальний: Мишача драма	53
Анекдоти про гетьмана Розумовського	58
П. Слека: Дід Опанас	61
Микита Волокита: Хвостатий комсомолец	66
Галактіон Чіпка: Ей, яблучко	68
Бузя Коровко: Скарга ч.: 1	71
Бузя Коровко: Катюша	76
Ганна Черінь: Голова і ноги	77
Гриць Мотика: Пори року	85
Ганна Черінь: S. O. S.	93
Як пишуть великі письменники?	95
Акакій Шпилька: Томас Наст	97
Микола Понеділок: Чи інакше можна?	107
Іван Овечко: «Десять по пів...»	115
Є. Круковець: Сірники	119
Гриць Мотика: Архитвір	123

ВИДАВНИЦТВО ЮЛІАНА СЕРЕДЯКА

БУЕНОС-АЙРЕС — АРГЕНТИНА

поручає такі власні видання:

- Юрій Тис: «Рейд у невідоме», історично-пригодницька повість з XVI в., стор. 264, ілюстр.
- Микола Понеділок: «А ми тую Червону Калину...», п'єса Оксана Керч: «Альбатроси», роман про мистецьке життя Львова перед II-ю світ. війною, стор. 312, ілюстр.
- Степан Вусатий: «Еміграція в поході», збірка гуморесок із сучасного нашого життя, стор. 192.
«БАБАЙ» — вірні комічні, стор. 112, ілюстр.
- Ф. Одрач: «Півстанок за селом», оповідання, ст. 292
Іван Смолій: «Зрада», збірка оповідань, стор. 152.
- Гриць Мотика: «Плямки на піднебінні», пешоденні історії із щоденного життя, стор. 208.
- Микола Понеділок: «Соборний борщ», збірка гумористичних творів, ілюстр., стор. 400.
- Пилип Яснівський: «Під рідним і під чужим небом», спогади піонера про Канаду і ЗДА, ілюстр., стор. 320.
«СОНЕЧКО», збірка віршиків і казок для дітей, ілюстрації Віктора Цимбала, стор. 32.
- Юрій Тис: «Звідун з Чигирина», іст. оповідання, ілюстр. сторін 232 (можна набути теж і в твердій оправі).
- Іван Евентуальний «Проти шерсти», збірка гумористичних творів, стор. 208.
- Василь Гайдарівський: «А світ такий гарний...», оповідання з-під советського життя, ілюстр., стор. 244.
- М. Струтинська: «Помилка доктора Варецького», збірка оповідань, стор. 146.
- Тарас Шевченко: «Заповіт» — оригінал і переклади, ілюстр., стор. 64 (в твердій оправі)
- «Мітла» — журнал гумору і сатири, виходить помісяця від 1949 р., кожне число багато ілюстроване.
- Календар-Альманах «Мітла» — виходить щороку, почавши від 1952 р. Кожний річник має 128 стор.

**НАШІ ВИДАННЯ МОЖЕТЕ НАБУТИ В КОЖНІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ НА ЕМІГРАЦІЇ**

ВИДАВНИЦТВО

БУЕНОС-АЙРЕС